

ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງບ່າຂອງດົງຈາກປ່າທຳມະຊາດ ບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ ແລະ ບ້ານ ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ
ເມືອງງອຍ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ

ບົດລາຍງານ ການຝຶກອົບຮົມ PRA ຂອງພະນັກງານເມືອງ ກອຍ
ໂດຍການນຳພາຂອງ

ທ່ານ ນ. ພອນສະນິດ ຜົນນະຈິດ ວິຊາການເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ
ທ່ານ ນ. ພອນທີບ ທອງດາ ວິຊາການບໍ່ໄມ້
ທ່ານ ໄຊຍະສິດ ວິຊາການປ່າໄມ້
ທ່ານ ມາຕິນ ໄກຣມານສ് ຫົ່ວິກສາດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ຫຼວງພະບາງ ຖຸມພາ 2007

ສາລະບານ

ຫົວຂໍ

ບົດຄັດຫຍໍ້.....	2
ບົດນຳ	3
ຜົນໄດ້ຮັບ	5
1 ສະພາບລວມຂອງບ້ານ	5
2 ການຈັດປະເພດເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ	6
3 ເຂດເກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ	6-8
4 ດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ	8-9
5 ປະຕິທີມລະດູການອາຫານ	9-11
6 ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ	12-13
7 ການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນ ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ	13-19
8 ການວິເຄາະບັນຫາ	19-21
9 ການສໍາໜັດພື້ນທີ່	21-27
10 ຂໍ້ມູນ 3 ລະດັບຄອບຄົວ	27-29
ສະຫຼຸບ	30-32
ຂໍສະເໜີ.	33
ເອກະສານແນບຫ້າຍ	34-41

ບົດຄ້າທາຍ່

ສຳລັບບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການແມ່ນມີຢູ່ 2 ບ້ານຄື: ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນົມຍ
ເພື່ອສຶກສາເບື້ງທ່າແຮງດ້ານເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ສາມສາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວບ້ານ ແລະ ອິກາຍ່າງເພື່ອ
ບັນ

1. ຈັດລະດັບຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ສໍາຄັນ, ແຍກລະຫວ່າງ ກິນ, ຂາຍ ແລະ ຊົມໃຊ້.
  2. ແຕ່ມເຂດເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງຢູ່ໃນບ້ານ
  3. ແຕ່ມປະຕິທິນລະດຸການຜະລິດ
  4. ແຕ່ມປະຕິທິນລະດຸການອາຫານ
  5. ແຕ່ມປະຕິທິນ ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ
  6. ມາດຖານການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນ
  7. ວິເຄາະບັນຫາຜະລິດຕະພັນທີ່ສໍາຄັນ

ພາຍຫຼັງສໍາເລັດກິດຈະກຳມື້ທີ່1 ແລ້ວ. ມື້ທີ່2 ແມ່ນໄດ້ເດີນສໍາຫຼວດປ່າເພື່ອສຶກສາເບິ່ງສະພາບລວມຂອງປ່າ ແລະ ນິເວດຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ມື້ທີ່3 ຈະມາສະຫຼຸບຂໍ້ມູນຄືນໃນ2ມື້ທີ່ເຮັດກັບຊາວວ່າຂໍ້ມູນເກັບຖືກຕ້ອງແລ້ວບໍ. ກ່ອນຈະເອົາຂໍ້ມູນອອກຈາກບ້ານ. ຜ່ານການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງນີ້ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ເຖິງຜະລິດຕະພັນທີ່ສໍາຄັນຂອງແຕ່ປະເພດຄື:

- ເຄືອງປ່າຊອງດົງສຳຄັນລຳລັບກິນ ປາ, ໝໍ້ຂົມ, ຖຸ້າ, ໝໍ້ທິກ, ປູ້ທິນ
  - ເຄືອງປ່າຊອງດົງສຳຄັນຂາຍ ປໍສາ, ແຂມ, ຄັ້ງ, ເມືອກ
  - ເຄືອງປ່າຊອງດົງສຳຄັນຂົມໃຊ້ ພື້ນ, ໄມຈົ່ງ, ໄມເຮັຍ

ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງເລົ່າແມ່ນເກີດຂຶ້ນແບບກະແຈກກະຈາຍໄປທີ່ພື້ນທີ່ຂອບເຂດຂອງບ້ານເຊັດທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຊອງດົງໝາຍກ່ວາໜຸ່ມແມ່ນເຂດຜາຕູບ(ບ.ຫັວບເຫຼັກ),ເຂດຫ້ວຍກະເນງ(ບຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ) ແລະ ມີລະດຸການທີ່ເຕັກຕ່າງໆ. ເຄື່ອງປ່າທີ່ມີຫຼາຍ ແລະ ສາມາດຂາຍເປັນສິນຄ້າໄດ້ແມ່ນ ແຂມ, ປໍສາ, ຄໍ້າ

ຄໍານຳ

ເມືອງອຍ. ເປັນເມືອງທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ. ຍັນນປະຈຸບັນເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການແບ່ງເຂດທຳການຜະລິດ, ແຂດຫ້ວງຫ້າມ ແລະ ທາງຂັ້ນເທິງມີລະບຽບຫ້າມຖາງປ່າແກ່ເພື່ອຮັດການຜະລິດໃນ ການສໍາໜັດພື້ນທີ່ປ່າແມ່ນ. ບໍ່ໄດ້ສໍາໜັດໝົດພື້ນທີ່ຂອງບັນພຽງແຕ່ເລືອກເອົາບາງເຂດເທົ່ານັ້ນ. ຜ່ານການລົງສໍາໜັດຕົວຈິງຂອງ 2 ບ້ານນີ້ເຫັນວ່າສ່ວນໝາຍເປັນພື້ນທີ່ປ່າເລື່ອອ່ອນທີ່ມີອາຍຸ 2-4 ປີ. ແລະ ມີຄວາມຄອຍຊັນສູງຢູ່ເຂດນີ້ປ່າແກ່ແມ່ນມີໝ້ອຍເຊິ່ງເປັນລັກສະນະປ່າປະສົມ ແລະ ມີສາຍນີ້ໄຫຼາມຮອມຍາ.

ຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ປ່າເລື່ອອ່ອນ ແລະ ແຄມຫ້ວຍມີພິດພັນ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຊອງດີງເກີດຢູ່ໝາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ເມືອກ, ບໍສາ, ແຊມ, ກົກຕາວ, ໝາກປີປ່າ, ຜັກກຸດນົ້າ, ຜັກກາກ ແລະ ອື່ນໆ.

ສ່ວນເຂດປ່າແກ່ຈະປະກອບມີ: ໂມ້ຊາງ, ໂມ້ຫິກ, ໂມ້ຊອດ, ໂມ້ເຮັຍ, ໂມ້ໄລ໌, ໂມ້ກຳ, ໂມ້ໝາວ, ໂມ້ດູ້, ໂມ້ຊື້, ໂມ້ຫງົນ, ເຄື່ອງຫ່າງ, ສະຄານ, ເຫັດສະນຸ້ນ, ເຫັດບັ້ງ, ລາຍລະອຽດແມ່ນຢູ່ປະຕິທິນລະດຸການອາຫານ ແລະ ການຈັດປະເທດຄວາມສໍາຄັນ

ຂອງກິນ, ຂາຍ, ຊົມໃຊ້.

ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອຕອບສະໜອງທາງດ້ານ ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ ຊາວບັນໃນຂຶ້ງເຂດນີ້ທາງການສົ່ງເສີມກາສີກຳ ແລະ ບ່າໄມ້ ກໍ່ໂຄງການສຸພານິມິດ. ຈຶ່ງມີທິດທາງໃນການສຶກສາເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ, ຊອກທາພະລິດຕະພັນທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ເພື່ອ ການຕະຫຼາດ ແລະ ການພັດທະນາຄຸ້ມຄອງຈັດສັນເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ ນຳໃຊ້ແບບຍືນນານຕະຫຼາດ ແລະ ໄດ້ຜົນປະໂຫຍດໝາຍທີ່ຈະໝາຍໄດ້, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນລັ້ງນີ້ແມ່ນສູນຄົ່ນຄວ້າກະສີກຳ ແລະ ບ່າໄມ້ພາກເໜືອເປັນຜູ້ຕອບສະໜອງທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການໃຫ້ກັບທາງໂຄງການ.

I. ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອເປັນການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ກັບພະນັກງານໂຄງການ
- ການ ແລະ ພະນັກງານປະຈຳມີເມືອງ.
- ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດີງໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືແບບ PRA
- ເພື່ອສໍາໜັດພື້ນທີ່ເພື່ອສຶກສາເບິ່ງສະພາບລວມຂອງປ່າ ແລະ ລະບົບນີ້ເວັດຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ

II. ສະຖານທີ່

ສໍາລັບບ້ານທີ່ຈະສຶກສາມີຢູ່ທັງໝົດ 2 ບ້ານຄື : ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍເພື່ອເປັນຕົວຢ່າງໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານງານເມືອງ.

III. ເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ໃຊ້ເວລາຢູ່ 9 ວັນຄື:

- ວັນທີ 13/02/07 ຜົກອົບຮົມວິທີການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື PRA ເບື້ອງຕົນໃຫ້ແກ່ພະນັກງານເມືອງ (ຢູ່ສະໂມສອນເມືອງງອຍ)
- ວັນທີ 14-19/02/07 ປະຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆຢູ່ກັບບ້ານ ແລະ ລວບລວມຂຶ້ມູນ
- ວັນທີ 20/02/07 ເດີນທາງກັບຫຼວງພະບາງ

IV. ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດປະກອບມີ 5 ຂັ້ນຕອນຄື :

ຂັ້ນຕອນທີ 1

ແນະນຳວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ກັບນັກສຳມະນາກອນເມືອງ ກອຍ ພ້ອມທັງນັດສຳພາດຊາວ ກະສິກອນ

ຂັ້ນຕອນທີ 2

ລວບລວມຊາວກະສິກອນໝີດທຸກຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານເພື່ອສະເໜີຈຸດປະສົງ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ເລືອກເອົາ 20 ຄອບຄົວເພື່ອເປັນຕົວແນນໃຫ້ແກ່ບ້ານ (ມີຄອບຄົວຮັງມື, ປານກາງ ແລະ ທຸກຈິນ) ເພື່ອປະຕິບັດກິດຈະກຳນຳ.

ຂັ້ນຕອນທີ 3

ອະທິບາຍຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້ອຸປະກອນ, ຈາກນັ້ນແມ່ນໃຫ້ຊາວກະສິກອນປະຕິບັດ ເອງ, ເຊິ່ງມີບັນດາເຄື່ອງມືຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

1. ຈັດລະດັບຜະລິດຕະພັບເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ສຳຄັນ, ແຍກລະຫວ່າງ ກິນ, ຂາຍ ແລະ ຂົມໃຊ້.
2. ແຕ່ມເຂົດເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງຢູ່ໃນບ້ານ
3. ແຕ່ມປະຕິທິນລະດຸການຜະລິດ
4. ແຕ່ມປະຕິທິນລະດຸການອາຫານ
5. ແຕ່ມປະຕິທິນ ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ
6. ມາດຖານການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນ
7. ວິເຄາະບັນຫາຜະລິດຕະພັນທີ່ສຳຄັນ

ຂັ້ນຕອນທີ 4

ສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ ຂອງບ້ານໂດຍແມ່ນ ຊາວບ້ານເປັນຜູ້ນຳຍາ.

ຂັ້ນຕອນທີ 5

ລວບລວມຊາວບ້ານໝົດບ້ານສະຫຼຸບບັນດາກົດຈະກຳທີ່ເຮັດຜ່ານມາ.

ຜົນໄດ້ຮັບ

1. ສະພາບລວມຂອງບ້ານ

ຜ່ານການລົງສຳຫຼວດຕົວຈິງຂອງ 2 ບ້ານນີ້ເຫັນວ່າສ່ວນໝາຍເປັນພື້ນທີ່ປ່າເລື່ອອ່ອນທີ່ມີອາຍ 2-4 ປີ. ແລະ ມີຄວາມຄອຍຊັນສູງຢູ່ເຂດນິປ່າແກ່ເມ່ນມີ ຂັ້ນຍເຊິ່ງເປັນລັກສະນະປ່າປະສົມ(ໄມ້ຈຶ່ງ, ໄມ້ປ່ອງ) ເນື່ອງຈາກວ່າປ່າດັ່ງກ່າວຖືກຖາງເຮັດການຜະລິດມາກ່ອນ ແລະ ມີການລັກຕັດໄມ້ຈຶ່ງເພື່ອມາຂາຍ.

ຕາຕະລາງ ສະພາບລວມຂອງບ້ານ

ຂໍ້ມູນຂອງບ້ານ	ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ	ບ້ານຫ້ວບຮຸນນ້ອຍ
ຈຳນວນຄອບຄົວ	92 ຄ,ຄ	58 ຄ,ຄ
▪ ຄອບຄົວຮັງມື	15 ຄ,ຄ	6 ຄ,ຄ
▪ ຄອບຄົວປານກາງ	57 ຄ,ຄ	18 ຄ,ຄ
▪ ຄອບຄົວທຸກຈົນ	20 ຄ,ຄ	34 ຄ,ຄ
ຈຳນວນພິນລະເມືອງ	517 ຄົນ	471 ຄົນ
ເພດຍິ່ງ	266 ຄົນ	212 ຄົນ
ຊັບເຜົ່າ	ມີເຜົ່າດູວ(ຂະໜຸ)	2 ຊັບເຜົ່າ:ລາວສູງ 5 ຄ,ຄ ມີພິນລະເມືອງ 46 ຄົນ, ຍິ່ງ 16 ຄົນ ລາວເທິງ 53 ຄ,ຄ ມີພິນລະເມືອງ 425 ຄົນ, ຍິ່ງ 196 ຄົນ
ເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງ	30	350ເຮັກຕາ
ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້	2396,08	3000ເຮັກຕາ
ເນື້ອທີ່ນາ	5,2	
ເນື້ອທີ່ໄຮ່	276	
ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ	165,92	500ເຮັກຕາ
ໝູ	80	820ໂຕ
ງົວ	90	73 ໂຕ
ຄວາຍ	37	26ໂຕ
ແບ	50	48ໂຕ

ສັດປົກ	1000	1350ໂຕ
--------	------	--------

2. ການຈັດປະເພດເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ສຳຄັນ

ການຈັດປະເພດເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງແມ່ນຊາວກະສິກອນເປັນຜູ້ຈັດເອງ, ໂດຍ ໄດ້ມີການຕັດເລືອກອອກເປັນ 3 ປະເພດຄື່: ກິນ, ຂາຍ ແລະ ຂົມໃຊ້. ຄວາມສຳຄັນແມ່ນອີງຕາມ ລາຄາ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ, ລາຍຮັບຂອງຜົນຜະລິດສູງ, ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວຍັງໄດ້ຕຳນິງເຖິງການ ນຳເອົາມາບລືໂພກ ແລະ ການຂົມໃຊ້ພາຍໃນຄົວເຮືອນອີກ.

ຊະນິດການນຳໃຊ້	ຊື່ຜະລິດຕະພັນທີ່ສຳຄັນ	
	ຫ້ວຍເຫຼັກ	ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ
ກິນ	ປາ	ໜໍ່ໄມ້ທີກ
	ໜໍ່ຂົມ	ປາ
	ກັງ	ປຸຫິນ
ຂາຍ	ປໍສາ	ດອກແຂມ
	ແຂມ	ປໍສາ
	ຄົ່ງ	ເມືອກ
ຂົມໃຊ້	ໄມ້ຝຶ່ນ	ຝຶ່ນ(ໄມ້ຈົງຕາຍ)
	ໄມ້ຈົງ	ໄມ້ເຈິງ(ປຸກສ້າງ)
	ໄມ້ຮັຍ	ໄມ້ຮັຍ

ອີງຕາມການຈັດປະເພດເຫັນວ່າສຳຄັນສຳລັບຂາຍແມ່ນປໍສາ ແລະ ແຂມເພາະວ່າປະຈຸບັນຜະລິດຕະພັນທັງ 2 ຢ່າງມີຫຼາຍ ລາຄາດີຕື່ມີແມ່ນຄຳມາເກັບຊື້ກັບບ້ານ. ສຳຄັນສຳລັບກິນແມ່ນ ປາ, ໜໍ່ໄມ້ທີກ, ໜໍ່ຂົມ ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍັງມີຜັກໝອກ, ກັງທີ່ສາມດົກິນໄດ້ຕະຫຼາດປີ. ສຳຄັນສຳລັບຂົມໃຊ້ແມ່ນ ພື້ນ, ໄມ້ຈົງ, ໄມ້ຮັຍ ແມ່ນໃຊ້ເປັນເຮັດຢູ່, ຄອກເປັດ, ໄກ່, ອ້ອມຮັວແລະ ອື່ນໆອີກຫຼາຍຊະນິດ(ລາຍລະອຽດແມ່ນຢູ່ ເອກະສານແນບທ້າຍໜ້າທີ.33-34)

3. ແຜນທີ່ຂອບເຂດການເກັບກຸ້ ຄປດ ຂອງບ້ານ

ແຜນທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນຖືກແຕ່ມຂັ້ນໄດ້ຄວາມນິກົດຂອງຊາວກະສິກອນເອງ, ການແຕ່ມແມ່ນແຕ່ມ ແບບລັກສະນະເປັນກຸ່ມໝົດບ້ານ, ເຊິ່ງປະກອບມີ ເສັ້ນທາງ, ຂອບເຂດບ້ານ, ພູຜາປ່າໄມ້ ແລະ ຂອບເຂດ ເກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດົງຂອງຊາວກະສິກອນ. ເພາະແຜນທີ່ນີ້ພົງແຕ່ຢາກຮູ້ເຂດທີ່ສຳຄັນລຳລັບເກັບເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ ແລະ ເຂດທີ່ມີເຄື່ອງປ່າຊອງດົງຫຼາຍຄື:

ប៉ានីវិធីរុណីនីទួយ

ປະກອບມີຢູ່ 2 ແຂດໃຫຍ່ຄື: ແຂດຫ້ວຍໝາກແຄນ ແລະ ແຂດຫ້ວຍກະເນງ ແຕ່ລະ ແຂດລັວນ ແຕ່ມີເຄື່ອງ ປ່າຊອງດົງໝາຍຊະນິດທີ່ມີຄວາມໝາເໜັນແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ:

ຂ່າຍໝາກແຄນ

ທ່າງຈາກບ້ານປະມານ 1.3 ຂົວໂມງ, ຍຸ່ຂອບເຂດນີ້ເຄີຍປ່າຊອງດົງໝາຍຊະນິດທີ່ມີລະດັບ
ຄວາມໝາແໜ້ນແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ແຂມ, ເມືອງ, ເຄືອ 3 ຫາງ, ໄມ້ທຶກ, ຫວນຍ, ໝໍ່ຂົມ, ໝາກປີ,
ຜັກກູດນັ້ນ, ໃບບອບຜັກເນື່ອ, ເຫັດຕາບ, ຫຼຸປ່າ, ພານ, ເຫັງນ, ໄກປ່າ, ໂຕເພັນ, ໂຕແມ້, ບໍສາ, ປູ້ທຶນ, ຫຼຸ
ຫວາຍ, ໝໍ່ຂ່າ, ໄມ້ຊອດ, ໄມ້ເຮັບ, ໄມ້ຈີງ, ເຫັດປວກ, ເຫັດບີ້, ເຫັດສະນັນ, ແມ່ງກອກ, ຮອກ, ຈັອນ, ເລັນ,
ນິກ, ໄມ້ຜົນ, ແຕ່ຊະນິດທີ່ມີໝາຍກ່ວາໜີ່ແມ່ນ ແຂມ, ໄມ້ທຶກ, ບໍສາ, ເຄືອ 3 ຫາງ ແລະ ເມືອງ

ເຂດຫ້ວຍກະເມົາ

ທ່າງຈາກບ້ານປະມານ 1.3 ຂໍ້ວໄມງ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຫຼາຍກວ່າໝູ່ຢູ່ເຂດນີ້ແມ່ນ ແຂມ,
ມີເຫິກ, ບໍສາ, ເຄືອ 3 ຫາງ, ຄ້າງ(ຄ້າງບຸກ). ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຢ້າງ ມີຊະນິດອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ເມືອງ, ໝາກຕາວ,
ໝູ່ປ່າ, ນິກ, ອອກ, ຈອນ, ອື້ນ, ຕຸ້ນ, ໂຕລົງ, ໂຕຫອນ. ໂຕເຢືອງ, ພານ, ໄກປ່າ, ເຈຍ, ຜັກຈາກ, ຜັກຫວາມ,
ມີເຮັຍ, ໝໍ່ຂົມ, ຫົວຂ່າ, ໃບບອບ, ເຫັດ, ໂມ້ພື້ນ

ຖ້າທຸກບລະຫວ່າງ 2 ເຊດແລ້ວເຫັນວ່າເຊດຂ້ອຍກະເມີນມີຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຊອງດີ ທລາຍກ່ວາ, ເນື້ອງຈາກວ່າເຊດດັ່ງກ່າວແມ່ນເຊດທີ່ມີເນື້ອທີ່ກ້ວາງ ແລະ ມີເຄື່ອງປ່າຊອງດີໆງໝາຍມາກີ ແລະ ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານກໍ່ມັກໄປໜ້າໝາຍກວ່າເຊດອື່ນໆ.

ប៉ានីវិធីភ្លៀង

ປະກອບມិຢោ 4 ខេត្តឃើញ: ខេត្តព្រះសីហនុ, ខេត្តកំពង់ចាម, ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តព្រះសីហនុ ព័ត៌មានខេត្តលាស់ពេលវេលាដូចខាងក្រោម:

ເຂດຫ້ວຍປຸງ

ທ່າງຈາກບັນປະມານ 15 ນາທີ, ຢູ່ຂອບເຂດນີ້ມີເຄື່ອງປ່າຊອງດົງໝາຍຊະນິດທີ່ມີລະດັບຄວາມໝາດ
ແນ້ນແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ພາກຕາວ, ເມືອງ, ປໍສາ, ແຊມ, ສະຄ່ານ, ດຸກເດືອ, ໄມ້ຈິງ, ໄມ້ແຮ້, ເຫັດສະນັ້ນ,
ເຫັດບັ້ງ. ຍອດຕາວ, ຜັກຈາກ, ຜັກຫວານ, ຜັກເນິ້ງ, ໄຄ. ແຕ່ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ມີໝາຍກວ່າໝູ່ຢູ່ເຂດນີ້ແມ່ນ:
ໝາກຕາວ, ສະຄ່ານ, ດຸກເດືອ ແລະ ປໍສາ.

ເຊື່ອມວິທະຍາ

ທ່າງຈາກບ້ານປະມານ 30 ນາມທີ , ແຜະລິດຕະພັນທີມື້ງາຍກວ່າໝູ້ໃນເຊດນີ້ແມ່ນ ບໍສາ, ຕາວ.

ໄມ້ລູງ ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍໆ ມີຊະນິດອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ແຂມ, ເມືອກ, ໄມເຮັຍ, ໄມແຮກ, ໄມທຶກ, ໄມຊາງ, ເຫັດຊາງ, ເຫັດສະນຸນ, ເຫັດກະດ້າງ, ໄມຈິງ, ພາກປີ, ກາບລາງ. ພາກແບ່ງໆ, ພາກຂ່າ, ຂວາຍ ແລະ ໂຕແມ້.

ເຂດໝອງອູ່ນ

ທ່າງຈາກບັນປະມານ 15 ນາທີ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີໝາຍກວ່າໝູ່ຢູ່ໃນເຂດນີ້ແມ່ນ ໄມຊອດ ແລະ ໄມຊາງ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍໆ ມີໝາຍໆຊະນິດອີກເຊັ່ນ: ແຂມ, ບໍສາ, ໂໜ່ໄລ, ໄມລູງ.

ເຂດຜາຕູບ

ທ່າງຈາກບັນປະມານ 15 ນາທີ, ຢູ່ເຂດນີ້ແມ່ນມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຄື: ແຂມ, ບໍສາ, ເມືອກ, ພາກຂ່າ. ພາກແບ່ງໆ, ດຸກເດືອ. ກາບລາງ, ໂຕແມ້, ໂໜ່ຂົມ, ໂໜ່ໄລ, ໂໜ່ທຶກ, ໄມເຮັຍ, ໄມແຮກ, ໂໜ່ລັນ, ໄມລູງ, ພາກຕາວ, . ແຕ່ຊະນິດທີ່ມີໝາຍກວ່າໝູ່ຢູ່ເຂດນີ້ແມ່ນ ແຂມ, ບໍສາ, ໂຕແມ້ ແລະ ພາກຕາວ.

ຫັ້ງບລະຫວ່າງ 4 ເຂດແລ້ວເຫັນວ່າເຂດຜາຕູບມີຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ຫລາຍ ກ່ອນ, ຍັອນວ່າເຂດຜາຕູບມີເນື້ອທີ່ ທີ່ມີຄວາມອຸດືມສົມບູນ ແລະ ມີພື້ນທີ່ກ່າວາງກວ່າເຂດອື່ນ. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ກໍມີມາແຕ່ກ່ອນແລ້ວ ແລະ ຊາວບ້ານກໍມັກໄປຫາຢູ່ແຕ່ເຂດນີ້.

4. ຕາຕະລາງ ລະດູການ ຜະລິດ

ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ ແລະ ບ້ານຫ້ສຍຮຸນນ້ອຍ ການຜະລິດທາງດ້ານ ກະສິກຳແມ່ນມີໝາຍເຊັ່ນ: ເຮັດໄກ໌ ເຂົ້າປະສົມຖື່ວແຮເພື່ອບ່ອຍຄ້ົງ ແລະ ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງເປັນອາຊີບໝັກຂອງຄອບຄົວ, ຮອງລົງມາແມ່ນໄປເກັບຮັດສວນ (ຖື່ວດິນ, ຖື່ວຊຽວ, ສາລີ, ຜັກ, ພາກເດືອຍ, ພາກງາ) ແລະ ການບໍລິການອື່ນໆ, ສຳລັບຊ່ວງການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແມ່ນຊ່ວງທີ່ຫວ້າງວູກຂອງຊາວກະສິກອນເທົ່ານັ້ນ.

ກິດຈະກຳ	ເດືອນ											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ, ບ້ານຫ້ສຍຮຸນນ້ອຍ	ຖາງ		ຈຸດ	ປຸກ	ເສຍຫຍ້າ					ເກັບກັງ		
ເຮັດໄກ໌ເຂົ້າປະສົມຖື່ວແຮ	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→		
ແລະ ໄມລູງ												
ບ່ອຍຄ້ົງ ແລະ ເກັບກັງຄ້ົງ				ເກັບກັງ ແລະ ປຸກເທືອທີ2						ບ່ອຍເຫຼືອ ທີ1		
ສວນໝາກເຜັດ	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→		

	ລ່າວ	ຈຸດສີ	ບຸກ	ບົວລະບັດ	ເກັບກູ້ ແລະ ອານາໄມ			
ສວນສາລີ	ລ່າວ → ລ່າວ	ຈຸດ ສີ	ບຸກ	ບົວລະບັດ	ເກັບກູ້			
ສວນຂາງາງາ	ລ່າວ → ລ່າວ	ຈຸດ	ບຸກ → ອານາໄມ	ອານາໄມ → ເກັບກູ້				
ສວນຜັກແຄມນຳ						ຖາງ ໄທ, ຄາດ	ບຸກ	ຕັບ ກູ້
ເຮັດນາ	ກະກຸມດິນ	ຕົກກັ້າ	ຖາງຄົນນາ ໄທ, ຄາດ	ບັກດູໍາ	ອານາໄມ	ເກັບ ກູ້		
ລົງສັດໃຫຍ່	ບ່ອຍ	ໃຊ້ງານ	ບ່ອຍຈະມີເຂດລົງ, ລົງເປັນກຸມ					
ລົງປາ	ກະກຸມໝອງ	ບ່ອຍປາ	ບົວລະບັດ ແລະ ຂາຍອອກ					
ລະດຸການເກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ								
ແຂມ	ເກັບກູ້							
ບໍສາ (ໃນພື້ນທີ່ຂອງບຸກຄົນ)		ເກັບກູ້				ເກັບກູ້		
ເບືອກເມືອກ	ເກັບກູ້					ເກັບກູ້		
ເຄືອ 3 ຫາງ	ເກັບກູ້					ເກັບກູ້		
ໝາກຕາວ						ເກັບກູ້		
ຫົວດຸກເດືອ					ເກັບກູ້			
ກາບລາງ(ກາບໄມ້ປ່ອງ)				ເກັບກູ້				
ໂຕແມ້					ເກັບກູ້			
ໝາກປີ	ເກັບກູ້ຕະຫຼອດປີ							

5. ຕາຕະລາງ ລະດຸການອາຫານ

ປະຕິທຶນລະດຸການອາຫານສາມາດຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ແລະ ບົດບາດຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ ທີ່ໃຊ້ເປັນອາຫານ ແລະ ຊ່ວງລະດຸການຂອງແຕ່ລະຊະນິດທີ່ເກັບອອກຈາກປ່າເພື່ອມາກິນ, ຂາຍແຕ່ລະຊະນິດແມ່ນມີລະດຸການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ບາງຊະນິດແມ່ນມີຕະຫຼອດປີເຊັ່ນ: ຜັກໝອກຍອດ ຂວາຍ, ສະຄ່ານ, ປ່າ, ກຸ່ງ ແລະ ໝາກປີປ່າ.

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຍັງມີຫຼາຍຊະນິດທີ່ອອກຕາມແຕ່ລະດຸການຂອງມັນເຊັ່ນ: ປະເພດໝໍ່ໄມ້, ຜັກ ແລະ ເຫັດ, ຈຳພວກອາຫານເລົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນແມ່ຍິງເປັນຜູ້ໃປໜາ.

(ລາຍລະອຽດຢູ່ໃນຕາຕະລຸ້ມນີ)

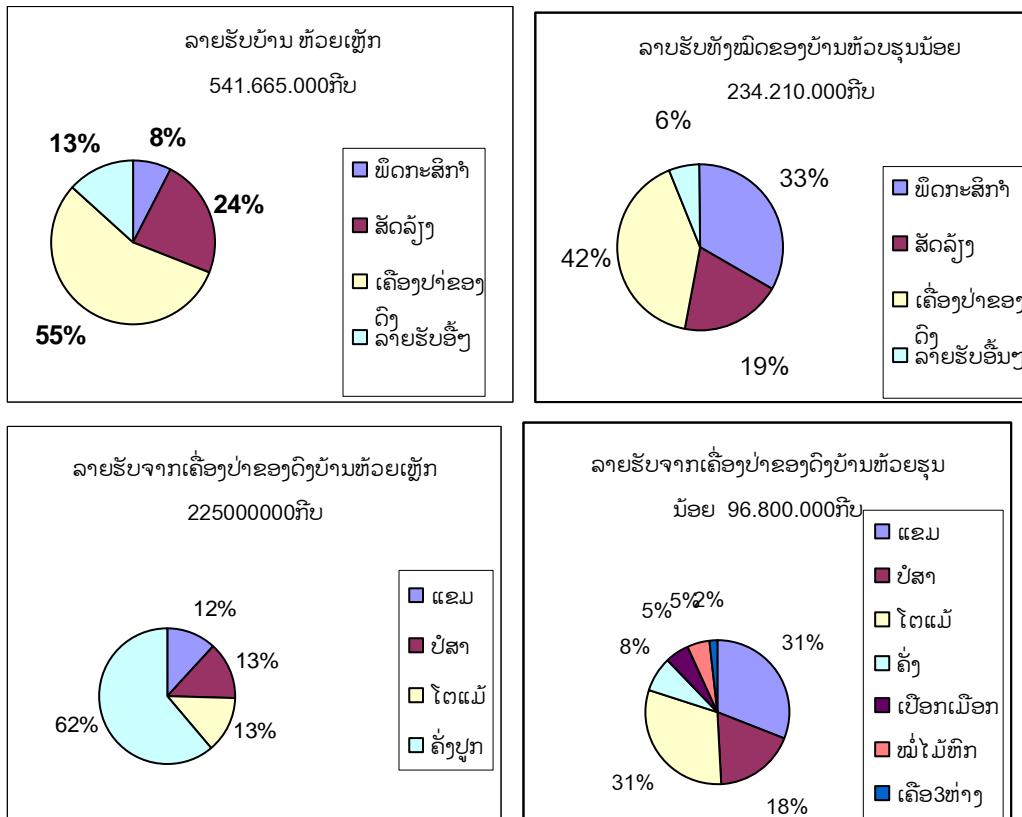
ລ/ດ	ຊະນິດອາຫານ	ເດືອນ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	ຜັກໝອກ	0	0	0	0	0	0	00	000	0	0	0	0
	ຜັກຫວານ				00	000	0						
	ຜັກຈາກ		00	00	00	000	0						
	ຜັກເນົ່າ					00	000	0	0	0			
	ຜັກຖຸດນັ້ງ		0	0	0	00	000	00	0	0			
	ຜັກຖຸດໄຮ່(ກົດວ້ອງ)					0	000	00	0				
	ຜັກແວ່ນ						0	000	00	0			
	ໝໍ່ຫີກ						0	000	0				
	ໝໍ່ເຮັຍ					0	000	00	0				
	ໝໍ່ໄລ							00	000	0	00	0	
	ໝໍ່ຂອດ							00	000	0			
	ໝໍ່ຊາງ						0	000	00	0			
	ໝໍ່ຂຶມ	0	0	00	000	0							
	ໝໍ່ລັນ					0	000						
	ໝໍ່ຫວາມ					00	000	0					
	ຍອດຫວາຍ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	00	000	000
	ໝໍ່ຈ່າປ່າ			00	000	00							
	ສະຂ່ານ	00	000	00	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ໃບບອນ	00	000	00	0	0							0

	ເຫັດສະນຸ່ມ		o	o	o	oo	o	ooo	oo	o	o	o	o	o
	ເຫັດບວກ						oo	oo						
	ເຫັດບື້							o	oo	o				
	ເຫັດຊາງ						o	ooo	oo					
	ເຫັດຕາບ						o	oo	o					
	ເຫັດກະດັງ(ເຫັດຕະບັງ)			o	oo	o	o	ooo						
	ເຫັດເນິາ				oo	oo								
	ປາ	o	o	oo	ooo	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	ບຸ	o	o	o	o	o	oo	oo	ooo	ooo	o	o	o	o
	ຫ້ອຍ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	ເຄືອງສ້ອນ	o	o	o	o	o	o	oo	oo	o	o	o	o	o
	ກຸງ	o	o	o	o	o	o	oo	o	o	o	o	o	o
	ຕຸນ	o	o	o	o	oo	o							
	ອືນ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	ແລນ				o	o								
	ນິກ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	ໝູ້ປ່າ	o	o	o	o	o	o	o	oo	oo	o	o	o	o
	ໝາກປີ	o	oo	o	o	o	o	oo	oo	ooo	o	o	o	o
	ໝາກແຄ່ນ									ooo	o			
	ເຈຍ	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	ຈົບາຍ			o	o	o	o	o	oo	oo				
	ແມ່ງກອກ								oo	oo				
	ໄຄນິ້ມ		oo	ooo	o									

- (ສືດຳ) ບ້ານຫວັຍເຫຼັກ
- (ສີແດງ) ບ້ານຫວັຍຮຸນນ້ອຍ
- ແມ່ນມີ ໜ້ອຍ

00 ແມ່ນມີກິນ
000 ແມ່ນມີໝາຍເຫຼືອກິນຈົນໄດ້ຂ້າຍ

6. ຕາຕະລາງລາຍຮັບ

- ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງປະຊາຊົນ ບ້ານຫວັຍເຫຼັກແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ກວມ 55% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ. ແລະ ຮອງລົງມາແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍສັດລັງງ (ງວ, ຄວາຍ ແລະ ໝູ)ກວມ 24%
- ສໍາລັບລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງກ້າວງປົກໃໝ່ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານແລ້ວເຫັນວ່າມີຄວາມສໍາຄັນໝາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄໍ່ງກວມ 62% ຂອງລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ. (ຄໍ່ງປ່ອຍເອົາບໍ່ແມ່ນຄໍ່ງເກັບ ຕາມທຳມະຊາດ). ຮອງລົງມາແມ່ນປໍ່ສາກວມ 13% ມີຫຼັງປໍ່ສາທີ່ເກີດຢູ່ພື້ນທີ່ຂາວກະສິກອນແລະ ປໍ່ສາ ເອງຫໍາມະຊາດ.
- ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງປະຊາຊົນ ບ້ານຫວັຍຮຸນນ້ອຍແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ກວມ 42% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ. ແລະ ຮອງລົງມາແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍພຶດກະສິກຳ(ໝາກງາ, ແກ່ນ ໝາກຮີ)ກວມ 33%

- ສຳລັບລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຫຼັກງານໃສ່ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານແລ້ວເຫັນວ່າມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໂຕແມ້, ແລະ ກວມ 31% ຂອງລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ(ເກັບຕາມທຳມະຊາດ) ອອງລົງມາແມ່ນປໍສາກວມ 18% ມີທັງປໍສາທີ່ເກີດຢູ່ພື້ນທີ່ຊາວກະສິກອນແລະປໍສາເອງທຳມະຊາດ.

ຕາຕະລາງ ລາຍຈ່າຍທີ່ສຳຄັນຂອງຄອບຄົວ

ຊະນິດລາຍຈ່າຍ	ບ. ຫ້ວຍເຫຼັກ		ບ. ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ	
	ຈຳນວນເງິນ(ກີບ)	%	ຈຳນວນເງິນ(ກີບ)	%
ເຊົ້າ	84000000	23	40000000	39.9
ອາຫານ	73600000	20	11600000	11.6
ເຄື່ອງນຸ່ງ	92000000	26	17400000	17.4
ຢາປົວພະຍາດ	55200000	15	14500000	14.5
ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍ	18400000	5	5800000	5.8
ແນວພັນໝຶດ	7500000	2		
ເສຍພາສີ	10272000	3	4060000	4.0
ເສຍຄ່າໄຟຟ້າ			1100000	1.1
ລາຍຈ່າຍອື່ນໆ(ຄ່ານໍ້າ,ຄ່າໄຟ,ບັດເຊີນ)	18400000	5	5800000	5.8
ລວມລາຍຈ່າຍ	359372000	100	100260000	100

- ລາຍຈ່າຍຫຼັກຂອງທັງ 2 ບ້ານສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ຈ່າຍຊື້ເຂົ້າກິນ, ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງຮົມ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ ແຕ່ລະຢ່າງແມ່ນຄວາມແຕກຕ່າງກັນເຊື່ອສະແດງອອກວູ້ໃນຕາຕະລາງຂ້າງເທິງ.

7. ການຄັດເລືອກຜະລິດຕະພັນເຄື່ອງຂອງດົງທີ່ສຳຄັນ

ເພື່ອຄັດເອົາຜະລິດຕະພັນທີ່ຈະເປັນບຸລິມະສິດຂອງບ້ານທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດສູງ. ພື້ອນດຳໄປພັດ ພະນາໄດ້ການຄັດເອົາປະເພດທີ່ 1 ແລະ 2 ຂອງກິນ, ຂາຍແລະ ຊົມໃຊ້ທີ່ຊາວບ້ານໄດ້ເລືອກມາແລ້ວໄດ້ ອົງຕາມເງື່ອນໄຂ ແລະ ມາດຖານ 4 ຢ່າງຄື:

- ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ
- ຂັບພະຍາພະຍາກອນຂອງຜະພິດຕະພັນ
- ນະໂໄຍບາຍ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີຕໍ່ກັບການເຕັບກູ້
- ເຕັກນິກການປຸ່ງແຕ່ງ ແລະ ໄລຍະຫາງແຕ່ບ້ານຫາບ່ອນມີຜະລິດຕະພັນ

ບ້ານ ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ

ຜະລິດຕະພັນ	ການຕະຫຼາດ	ຂັບພະຍາກອນ ແລະ ໄລຍະມາງ	ນະໂຍບາຍຮັດຄອງປະເທົນ ເສດຖະກິດ-ສັມຄົມ	ເຕັກນິກການເກັບຖຸ ແລະ ການບູງແຕ່ງ
ໜໍ່ໄມ້ທີກາ	ແມ່ນໝາຍຄືມີແມ່ນຄ້າ ມາເກັບຊື່ຢູ່ກັບບ້ານ ເປັນໜໍ່ແຫ້ງ ແຕ່ເປັນ ບາງເທື່ອເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຂາຍ ເປັນໜໍ່ດີຕາມ ບ້ານແມ່ນໝ້ອຍທີ່ສຸດ ເພາະສວນໝາຍຈະ ເກັບມາກິນ ລາຄາຂາຍໜໍ່ແຫ້ງ ແມ່ນ1ກິໂລ/ 500ກິບ	1. ໜໍ່ໜີກ່ຽວໜໍ່ປ່າແມ່ນໝ້ອຍ ຖ້າຫຼັບກັບຈຳນວນເອົາ ອອກຈາກປ່າມາຂາຍ,ກິນ 2 ໂຕເລກແຕ່ລະບົບໜໍ່ປະຊາ ຂຶນເອົາໜໍ່ອກຈາກປ່າ ແມ່ນບໍ່ຄັກແຕ່ສະເພາະປີ 2007ແມ່ນ10ໂຕ່ນ. 3. ນັບແຕ່ບ້ານໄປທາປ່າໜໍ່ ແມ່ນໃຊ້ ເວລາຢູ່ 3 ຊົ່ວໂມງ 4. ລະດຸການເກັນກັ້ມີແນ່ນ ເດືອນ6-8	1. ຫາງຂັ້ນເທິງແມ່ນບໍ່ມີ ການຫວັງຫ້າມ, ໜໍ່ທີກາທຸກ ຄົມສາມາດເກັບໄດ້ບໍ່ວ່າ ພົງ, ຂາຍ ແລະ ເດັກນ້ອຍ. 2. ມີຄວາມສຳຄັນໝາຍຕໍ່ ຄອບຄົວທີ່ຂາດກິນ, ໄດ້ ລາຍຮັບເຖິງ9%ຂອງລາຍ ຮັບທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ 3. ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ໄປເກັບປະມານ 95% 4.ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ 2.1%ໄດ້ຈາກການຂາຍໜໍ່	1. ຖ້າເປັນໜໍ່ສັນແມ່ນໃຊ້ ສູງຂຸດ. ແຕ່ທ້າເປັນໜໍ່ ຍາວແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດແລ້ວ ໄສ່ຖື່ງເປົາເປັນມາເຮືອນ 2. ຂາຍດີບ, ຕົ້ມຮັດເປັນ ມັດຂາຍ, ເຮັດໜໍ່ສົ່ມ ແລະ ເຮັດໜໍ່ຖົງ, ໜໍ່ແຫ້ງໄວ້ ຂາຍ ແລະ ກິນຍາມໜໍ່ບໍ່ມີ ເຊັ່ນ:ໃນຊ່ວງເດືອນ 12, 1 ແລະ 2
ປາ	ແມ່ນບໍ່ມີຜົນມາເກັບຊື່ ສວນໝາຍມີແຕ່ທ່າມມາ ກິນພາຍໃນຄອບຄົວ	1. ບາຍຸ່ໃນນັ້ນບໍ່ມີໝາຍ ເອົາມາກິນກໍ່ໜ້ອຍ,ຢ້ອມ ມັນຫາຍາກ ແລະ ຄົນກິນ ທ່ານໝາຍ 2. ການໄປທາປ່າແມ່ນໃຊ້ ເວລາຢູ່ 30 ນາທີ,ນັບແຕ່ ອອກຈາກບ້ານຫາທ່ານັ້ນ	1. ແມ່ນບໍ່ມີການຫວັງຫ້າມ ຖ້າເກັບກັ້ມີແບບທຳມະຊາດ. ຫ້າມໃຊ້ ລະເບີດ ຫຼື ຢ່າເບື້ອ ,ຢົງ,ຂາຍ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ທາ ໄດ້. 2. ຈາກຫາປາຈະເປັນຜູ້ຂາຍ ຫຼາຍກວ່າ 80%	1. ຕາມປົກຕົງແລ້ວຊາວ ບ້ານແມ່ນໃຊ້ ແຫ,ມອງ, ໃຊ້ ເບັດຢັກ ແລະ ໃຊ້ຫວົງສອນ ເອົາ. 2. ເຮັດແງງ,ລາບ,ກ້ອຍ, ເອາະ, ປຶ້ງ
ບຸ້ທຶນ	ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງ ການໝາຍເພາະ ຄົນນີ້ ຍົມກິນໄດຍສະເພາະ ແມ່ນ ແມ່ນຄ້າຂາງ ໝອງຊັງວາມເກັບຊື່	1. ແມ່ນມີໝ້ອຍບໍ່ພໍກັບ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະ ຫຼາດເພາະບູ້ ຢູ່ປ່າມີສັລະປ່າ ກິນ(ໝູ, ບ່າ) 2. ອອກຈາກບ້ານໄປທາ ບ່ອນເອົາບູ້ໃຊ້ເວລາຢູ່ 4 ຊົ່ວໂມງ 3. ບຸ້ ແມ່ນມີຕະຫຼາດບົດບັດ ມີໝາຍແມ່ນເດືອນ 8-9	1. ການຫາບຸ້ ຫາງຂັ້ນເທິງ ແມ່ນບໍ່ມີການຫວັງຫ້າມ ແລະ ທຸກຄົມສາມາດເກັບກັ້ມີ ໄດ້ບໍ່ວ່າຢົງ,ຂາຍ ຫຼື ເດັກ ນ້ອຍ	1. ແມ່ນໃຊ້ສູງຂຸດ, ບາງ ເທື່ອກໍ່ໃຊ້ມີແງະຕາມເຕັບ ທຶນການຂາຍແມ່ນຂາຍ ເປັນໂຕດີບ, ໜຶ່ງເປັນໂຕ ຂາຍ 2.ບຸ້ທຶນສວນໝາຍປະຊາຊົນ ມັກເອົາເຮັດມຸກໃສ້ຂັ້ນໝູ
ແຂມ	ແມ່ນມີໝາຍຄື:ມີແມ່ນ ຄ້າໝອງຊັງວາເປັນຜູ້ ປະມູນເກັບຊື່ຢູ່ກັບ ບ້ານ ລາຄາ1 ກິໂລ ຕໍ່ 3000ກິບ	1. ແມ່ນ ມີໝາຍແຕ່ບ່າງປີ ເທື່ອກໍ່ບໍ່ພໍກັບຄວາມຕ້ອງ ການຂອງຕະຫຼາດຍອນວ່າ ແຂມມີໄລຍະຂອງການເກັບ ກັ້ມີແນ່ນ. 2. ໃນປີ2007ແມ່ນເກັບກັ້ມີ ຂາຍ 10 ໂຕ່ນ ແລະ 3 ໄລຍະທາງຂອງການໄປ	1. ການເກັບກັ້ມີແຂມທາງຂັ້ນ ເທິງແມ່ນຫວັງຫ້າມຮັດຄອງ ປະເພນີຢົງ, ຂາຍເກັບ ແລະ ເດັກນ້ອຍເກັບໄດ້ 2.ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ 12.8%ແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍແຂມ 3. ຄອບຄົວຂາດກິນມີລາຍ	ແມ່ນ ໃຊ້ຜ້າຕັດເອົາ ແລະ ບາງເທື່ອກໍ່ໃຊ້ກັງວູງເອົາ ແຂມໝັ້ງຈາກຕັດອອກຈາກ ບ່າແລ້ວຕ້ອງໄດ້ຕາກແດດ, ຖ້າແດດກັດໃຊ້ເວລາຕາກ ແມ່ນ 3 ຊົ່ວໂມງ ນອກ ຈາກຕາກແດດປະຊາຊົນຢັ້ງ ເຕີໃຊ້ໃໝ່ລົບກໍລະນີບໍ່ມີ

		ເອົາແຂມແມ່ນ 3 ຂຶ້ວໂມງ 4.ໃນຂ່ວງລະດູການເກັບຖື ແຂມແມ່ນເດືອນ 1-3	ໄດ້ຈາກແຂມແມ່ນ 11.2% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ 4. ການເກັບແຂມຍິ່ງ ແລະ ຊາຍແມ່ນເຫົ່າກັນ	ແດດ
ບໍສາ	ກໍຄົກັບແຂມແມ່ນມີ ບໍລິສັດມາປະມູນເກັບ ຂຶ້າລາຄາ 1 ກີໂລ/ 3500ກີບ	1. ກໍມີໜ້າຍແຕ່ບໍ່ພົງພໍວບ ຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຄ້າ ເພາະ ວ່າຂ່ວງລະດູການ ເກັບຖືແມ່ນຖືກກັບຂ່ວງໜຳ ການຜະລິດ 2. ໃນບີນີປະຊາຊົນຂາຍ ແມ່ນ 5 ໂຕນ 3. ໄລຍະຫາງແມ່ນໃຊ້ ເວລາຢູ່ 2-4 ຂຶ້ວໂມງ	1. ແມ່ນບໍ່ມີການຫົວໜ້າມ ຮັດອງປະເພນີຍິ່ງ, ຊາຍ ແລະ ດັກນ້ອຍສາມາດເອົາ ໄດ້ 2. ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ ແມ່ນ 7% ໄດ້ຈາກການ ຂາຍບໍສາ 3. ຄອບຄົວຂາດກິນມີລາຍ ຮັບເຖິງ 6.7% 4. ການເກັບແຂມຍິ່ງ ແລະ ຊາຍແມ່ນເຫົ່າກັນ	1. ແມ່ນໃຊ້ຜ້າ ແລ້ວລອກ ເບືອກອອກ, ການລອກ ເບືອກແມ່ນມີ 2 ຖັງຄື: 2. ແມ່ນລອກເບືອກອອກ ຈາກແກ່ນ 2 ລອກເບືອກ ສີຂຽວບາງໆອອກຈາກ ເສັ້ນສາພາຍຫຼັງເບືອກ ຂງອອກແລ້ວຕາກແດດ ຖ້າແດດກັດໃມ່ໃຊ້ເວລາ ເຖິງມື້, ຖ້າແດດບໍ່ຮັກແມ່ນ ຕາກແດດນີກມີ ແລ້ວມັດ
ເບືອກເມືອກ	ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງ ການຫຼາຍ, ເມືອກກໍ່ຄື ກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດົງ ຊະນິດອື່ນງົດມີແມ່ນ ຄ້າຢູ່ໜອງຂຽວມາ ເກັບຂຶ້າ. ລາຕາແມ່ນ 1ກີໂລ/ 5000ກີບ	1. ເມືອກແມ່ນມີໜ້າຍບໍ່ ພົງພໍວບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫຼາດ 2. ປະຊາຊົນຂາຍ 1 ໂຕນ 3. ໄລຍະຫາງໄປເກັບແມ່ນ 2-4 ຂຶ້ວໂມງນັບແຕ່ບ້ານ ທາບ່ອນມີເມືອກ	1. ແມ່ນບໍ່ມີການຫົວໜ້າມ ແຕ່ມີຂໍ້ຫົວໜ້າມບາງກຳລະ ນິຄື: ຫ້າມຂຸດເອົາຮາກ ແລຍິ່ງ, ຊາຍ, ດັກນ້ອຍ ແມ່ນສາມາດເກັບໄດ້ 2. ປະຊາຊົນໄປເກັບແມ່ນ ໜົດບ້ານ 3. ຜູ້ຊາຍມີສ່ວນຜ່ວມ 60% 4. ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະ ໂຫຍດສູງສຸດແມ່ນຄອບຄົວ ຂາດກິນມີລາຍຮັບເຖິງ 6.7%ຂອງລາຍທັງໝົດ ຂອງຄອບຄົວ	1. ແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດເຄືອ, ໃຊ້ ສັງມັກຊຸດຮາກຕັດເປັນຫ່ອນ ຍາວປະມານ 1 ແມ່ດ ໄສ່ເປົ້າ ເອົາໄມ້ທັບເອົາແຕ່ເບືອກ, ແກ່ນບໍ່ເອົາ 2. ແລ້ວຕາກແດດປະມານ 1ມື້ຖ້າແດດກັ້າ, ຖ້າແດດ ບໍ່ກັ້າແມ່ນ 2-3ມື້

ຄ້າ(ປ່ອຍ)	ທີ່ຜ່ານມາແມ່ນມື້ງາຍ ມີຫັງຝໍ່ຄ້າໝອງຊຽງ ແລະ ພໍ່ຄ້າຈິນມາ ຊອກເກີບຂຶ້ນ. ລາຄາແມ່ນ 13.000ກີບຕໍ່ກີໂລ	1. ປະຈຸບັນແມ່ນມື້ງອຍບໍ່ ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງຂອງ ຕະຫຼາດແຕ່ຕໍ່ໄປຈະມື້ງາຍ ຢ້ອນປະຊາຊົນນີ້ຍືນກັນ ປ່ອຍໜ້າຍປະຈຸບັນເນື້ອ ປ່ອຍຄໍ້າມີ 7 ເຮັດວຽກ 2. ປະຊາຊົນເກັບຂາຍມີ 600ກີໂລ/ປີ 3 ຄັ້ງປີ1 ເກັບໄດ້2 ເທື່ອຄື ເດືອນ5 ແລະ ເດືອນ11 4. ໄລຍະຫາງຢູ່ 1-2ຂໍ້ວໂມງ	1. ແມ່ນບໍ່ມີການຫ້ວາໜ້າມ ຮຶດຄອງປະເທົນແມ່ນສາ ມາດປຸກ ແລະ ເກັບໄດ້ ທຸກ ຄືນ 2. ປະຈຸບັນຜູ້ທີ່ມີລາຍຮັບ ຈາກຄໍ້າມີແຕ່ຄອບຄົວຮັ້ງມີ ຍ້ອມເຂົາເຈົ້າມີດິນປຸກມີ ລາຍຮັບເຖິງ 5.7% ສໍາລັບຄອບຄົວຂາດກິນ ແມ່ນບໍ່ມີຍ້ອມບໍ່ມີດິນ ປຸກ 3.ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ ຄໍ້າມີຢູ່3.33%ຂອງລາຍຮັບ	1.ຄ້າທີ່ຈະເກັບອາຍຸຕ້ອງໄດ້ 6 ເດືອນປີ , ການເກັບແມ່ນ ອີງຕາມຄ້າທັງໝົດຂອງລາຍຮັບ ໃຊ້ແມ່ນຕັດຮອດເອົາຫັນ 2. ການບຸ່ງແຕ່ງກ່ອນຈະ ຂາຍແມ່ນມີ2 ແບບຕີ: *ຄ້າແນວໜັນ ແມ່ນຕັດທ່ອນ ຍາວ 20 ຊຸມຫ້າມໃສ່ເປົ້າ ມັນຮອນແມ່ນຄ້າຈະໄຕ່ອອກ *ຄ້າແຫ້ງທີ່ຈະເອົາໄປ ນຳໃຊ້ ແມ່ນແກະອອກຈາກ ໄມ້ ແລ້ວຕາກແດດ2-3ມື້
ໂຕແມ້	ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງ ການໜ້າຍມີແມ່ນຄ້າ ມາຊອກຂຶ້ນຢູ່ກັບບ້ານ ລາຄາ50.000ກີບ/ໂລ	1. ແມ່ນມີໜ້າຍຢ້ອນວ່າອີງ ລະດູການຖັກມີໄດ້ນົມຕົກ ໜ້າຍເຮັດໃຫ້ໜຸ້ມື້ນີ້ມື້ງາຍ ຈະບໍ່ເກີດມີໂຕແມ້ 2. ປະຊົນເກັບມາຂາຍ 600ກີໂລ/ປີ 3. ໄລຍະຫາງ ແມ່ນ 5-6 ຂໍ້ວໂມງ	1. ແມ່ນບໍ່ມີການຫ້ວາໜ້າມ ຮຶດຄອງປະເທົນແມ່ນສາ ມາດເກັບໄດ້ທຸກຄືນ 2.ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ 12.8% ແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍໂຕແມ້ 3.ຄອບຄົວທີ່ມີລາຍຮັບຈາກ ໂຕແມ້ ແມ່ນຄອບຄົວຂາດ ກິນມີລາຍຮັບເຖິງ 3.4%	1. ແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດເອົາລຳ, ໝໍ່ໜີ້ນໂຕແມ້ຢູ່ ແລ້ວເຄາະ ເອົາແຕ່ໂຕແມ້ ອຸປະກອນ ທີ່ໃສໂຕແມ້ຕ້ອງແມ່ນບັງ ໄມ້.ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໂຕແມ້ຕາຍ, ໂຕ ແມ່ນມີຂາຍເປັນ ໂຕຕິບ 2. ໂຕແມ້ຄົນນີ້ຍືນຮັດຂຶ້ວ ກິນກັບເຂົ້າ. ບາງເຫຼືອກໍ່ຕີ ປິນກັບໄຂ່ແລ້ວຈຶ່ນ.
ໄມ້ເຮັຍ	ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຂ່າຍສ່ວນ ໜ້າຍແມ່ນເກັບຖຸມາ ນຳໃຊ້ພາຍຄົວເຮືອນ	1. ສ່ວນຂັບພະຍາກອນ ແມ່ນມື້ງາຍຢ້ອນວ່າໄມ້ ເຮັດມັນມີການ ຂະຫຍາຍ ໄວ່ກ່ວາໄມ້ບ່ອງຊະນິດ ອື່ນໆ ແລະ ໝໍ່ຂອງມັນຄືນ ກໍ່ບໍ່ນົມກິນ, ມີການໃຊ້ງານ ໄດ້ຢ່າງຕໍ່ 1-2 ປີ 2. ໃຊ້ ເວລາອອກຈາກໄປ ຫາ ບໍ່ໄມ້ ເຮັດແມ່ນ 30 ນາທີ	1.ການເກັບຖຸ້ພັກລັດແມ່ນບໍ່ ໄດ້ຫ້ວາໜ້າມຮຶດຄອງປະເທ ນີ້ຍູ້,ຂາຍແມ່ນເກັບໄດ້ 2. ປະຊາຊົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຕັດ ໄມ້ແມ່ນຜູ້ຊາຍ 80% 3. ຄອບຄົວທີ່ນຳໃຊ້ໜ້າຍ ແມ່ນຄອບຄົວທຸກຈິນ,	1. ແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດເປັນລຳ ແລ້ວລົງວົງ, ກາ, ແລະ ໃບອອກ, ໄມ້ທີ່ນຳມາໃຊ້ ສ່ວນໜ້າຍແມ່ນມື້ອາຍ 2ປີ, ມັນຈົງໜັນ ແລະ ມີ ການນຳໃຊ້ງານໜ້າຍ ປີ 2. ສ່ວນແມ່ນຊັບຮັດພາກັງ ເຮືອນ, ແອມຝາເຮືອນ ຮັດຄອງເບັດ,ໄກ່. ແລະ ນຳມາຈັກຕ່ອກເພື່ອ ສ້ານຫວດ, ກະລາ
ໄມ້ຈົງ(ບຸກສ້າງ)	ແມ່ນບໍ່ມື້ງາຍເພາະ ຂາຍໃຫ້ແຕ່ຄືນຢູ່ພາຍ ໃນບ້ານເພື່ອເອົາມາ ບຸກເຮືອນທີ່ນັ້ນ	1. ຂັບພະຍາກອນແມ່ນມື້ງາຍ ຢ້າງ. ຢ້ອນວ່າບ້ານມີຂໍ້ ຫ້າມທີ່ໃຫ້ຕັດຂາຍ, ມີແຕ່ ເອົາມານຳໃຊ້ໄດ້ 2. ອອກຈາກບ້ານຫາບໍ່	1. ແມ່ນມີການຫ້ວາໜ້າມ 2. ຜູ້ທີ່ໄປເອົາໄມ້ແມ່ນຜູ້ ຊາຍ 95% 3. ການໃຊ້ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແມ່ນ80%	1. ການເກັບຖຸ້ແມ່ນໃຊ້ຜ້າ ຕັດ, ເລື່ອຍປາດ ເປັນຕົ້ນ ຫຼື ເປັນທ່ອນແລ້ວແຕ່ ຄວາມຕ້ອງການຈະນຳໃຊ້ 2. ເອົາມາເຮັດເປັນໄມ້ຄຳ

		ບ່ອນ ທີ່ມີໄມ້ຈົງ ແມ່ນ 1 ຂຶ້ວໂມງ		ແບບ,ໄມ້ຄື່ໃມ້ກ້ອນ ແລະ ບາງເຮືອນກໍເອົາເຮັດສີາ ເຮືອນກໍມີ
ໄມ້ພື້ນ	ສະເພາະຍຸ້ບ້ານນິ້ຜົນ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຂາຍມີແຕ່ ເອົາມາດັງພາຍໃນ ຄົວເຮືອນເທົ່ານັ້ນ	1. ແມ່ນມີໝາຍຍ້ອນມີການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແລະ ມັນ ຕາຍເອງ ກໍມີ 2. ໃຊ້ເວລາຢູ່ 30 ນາທີ	1.ຖ້າເປັນຜົນໄມ້ຕາຍຢ່າງງາງ ໄກ່ ແມ່ນບໍ່ຫ້ວ່າຫ້າມ, ແຕ່ຖ້າເປັນໄມ້ຍືນຕົ້ນຢູ່ປ່າ ແມ່ນຫ້ວ່າຫ້າມ, ຍົງ,ຊາຍ ສາມາດເອົາໄດ້ 2. ການໃຊ້ຜົນຢູ່ໃນບ້ານ ແມ່ນ100% 3. ຜົນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ກັບທຸກໆລະດົບຄອບຄົວ	1. ແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດ, ເລື່ອຍ ປາດ ເປັນທ່ອນຫຼື ເປັນດີນ 2. ໃຊ້ຜ້າ ຫຼື ຂວນໝ່າ ເປັນດີນນ້ອຍເພື່ອສະດວກ ໃນການດັງ

ບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ

ຜະລິດຕະພັນ	ການຕະຫຼາດ	ຂັບພະຍາກອນ ແລະ ລາຍລະອຽດ	ນະໂຍບາຍ, ຮືດຄອງປະເຍົມ	ວິທີການເກັບກຸ້ ແລະ ການບຸງແຕ່ງ
ບາ	1 ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຂາຍໝາຍ. ສ່ວນໝາຍມີແຕ່ຫ້າມາ ກິນເທົ່ານັ້ນ	1 ກໍມີ ນ້ອຍຍ້ອນຄົນຫາ ກິນໝາຍ, ປາສາມາດຫາໄດ້ ຕະຫຼອດປີ 2 ອອກຈາກບ້ານຫາທ່ານັ້ນ ແມ່ນໃຊ້ເວລາຢູ່ 30 ນາທີ	1 ບໍ່ມີການ ຫ້ວ່າຫ້າມຖ້າ ຫາແບບຕາມ ທຳມະຊາດ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຖົ່ມລະເບີດ ຫຼື ໃຊ້ຢາເບື້ອຍິງ, ຊາຍແມ່ນ ຫາໄດ້	1ແມ່ນໃຊ້ແຫ່ມອງແລະ ສ້ອນ 2 ບັງ, ແກ້ງ, ເອາະ
ກັງ	1. ແມ່ນ ຕ້ອງການໝາຍ ໄດ້ຂາຍຢູ່ກັບບ້ານແມ່ນ ຄ້າທີ່ມາເກັບຊື່ແມ່ນ ມາຈາກນອງຂງວ ແລະ ພວກ ຮັນອາຫານ 2.ລາຄາ1ກີໂລ / 40.000	1. ແມ່ນ ມີໝາຍແຕ່ ຕ້ອງອີງ ຕາມລະດູການ 2. ແມ່ນໃຊ້ເວລາ30 ນາທີ 3. ຊ່ວງທີ່ມີຖຸກເຕືອນ 7-9	1 ແມ່ນບໍ່ມີການຫ້ວ່າຫ້າມ. ຍົງ,ຊາຍ ເກັບໄດ້ ຜູ້ເກັບ ຊື້ຕ້ອງມີ ໃບເກັບຊື່ມາແຕ່ ຂັ້ນເມືອງ	1 ແມ່ນໃຊ້ໃຊ ແລະ ສ້ອນ 2 ຂາຍເປັນໂຕດີບ, ຂາຍເປັນ ກິໂລ, ກັງເຮັດກິນໄດ້ໝາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ: ຈິ້ນ, ເອາະ, ຕັ້ມຍຳ
ໜໍ່ຂົມ	1 ແມ່ນ ມີຄວາມຕ້ອງ ການໝາຍຄືມີແມ່ຕ້າມາ ຊອກຊື່ຢູ່ກັບບ້ານແຕ່ ຊາວບ້ານບໍ່ມີໝ່າຍ.	1. ແມ່ນມີໝ້ອຍຫ້ອນການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່. ເປັນຂີຕາຍ 2.ໃຊ້ເວລາຢູ່ 1.30 ຂຶ້ວໂມງ 3. ລະດູການເກັບກຸ້ 3-5	1 ເລືອງການເກັບກຸ້ແມ່ນບໍ່ ມີການຫ້ວ່າຫ້າມ. ຍົງ,ຊາຍ ເກັບໄດ້ 2. ຜູ້ທີ່ໄປເອົາໝໍຍິງ70%	1 ແມ່ນໃຊ້ແວກ, ສັງມຸດ ແລະ ໃຊ້ຜ້າຕັດ 2 ໜໍ່ຂົມແມ່ນນິຍົມຮັດແກງ, ຕັ້ມກັບຂອງກິນ
ບໍສາ	1. ແມ່ນ ມີຄວາມຕ້ອງ ການໝາຍມີໝ່າຍ ມາເກັບຊື່ຢູ່ກັບບ້ານ 2. ລາຄາຂາຍ1 ກີໂລຕໍ່ 3000ກີບ	1.ມີໝາຍແຕ່ບໍ່ຕະຫຼອດປີມີ ມີເປັນຊ່ວງລະດູການ 2. ປະຊົນເກັບ 10 ໂຕ່ນ 3. ອອກຈາກບ້ານຫາບ່ອນ ມີສາແມ່ນຂັ້ນກັບແຕ່ລະເຂັ້ນ ທີ່ແຕ່ມີໝາຍ ແລະ ປະຊາ ຊັນມັກໄປແມ່ນ ໃຊ້ເວລາຢູ່	1. ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການຫ້ວ່າ ຫ້າມ ແລະ ຍົງ, ຊາຍ ເດັກນ້ອຍສາມາດເກັບໄດ້ 2.ລາຍຮັບທັງໝົດຂອງບ້ານ 11.9%ແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍບໍສາ 3. ປະຊາຊົນທີ່ໄປເກັບມີ	1. ໃຊ້ຜ້າຕັດຕົ້ນລົງແລ້ວລອກ ສາຈາກແກ່ນແລ້ວໃສ່ເປົ້າ ຫຼືມັດເຮັດເປັນຫາບຄືກັບຫາບ ພື້ນ,ຫາບມາບ້ານ 2. ກ່ອນຈະຂາຍແມ່ນຕ້ອງ ລອກເບື້ອກສີຂງວບຫາງໜອກ ໃຫ້ໝົດແລ້ວຕາກແດດໃຫ້

	<p>ຜູ້ມາຊອກເຕັບຂຶ້ນ 2 ລາຄາ2000ກີບຕໍ່ກີໂລ</p>	<p>ລະດູການຄື:ເດືອນ 11-12 2 ອອກຈາກບ້ານໄປຫາປ່າ ຕາວໃຊ້ເວລາຢ່າງ1 ຊົວໂມງ</p>	<p>ໝາກແຕ່ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ ຕັດເວົາ ຍອດມາກິນແລະ ຕັດຕົ້ນ ເວລາເຕັບເອົາໝາກຂອງ ມັນຮັດຄອງປະເພນີຍິງ, ຊາຍແມ່ນ ສາມາດເອົາໄດ້ 2 ລາຍຮັບຂອງບ້ານ 0.2% ໄດ້ຈາກການຂາຍໝາກ ຕາວ 3 ປະຊຸມມີສ່ວນຮ່ວມ31% ໃນການເຕັບຕາວຂາຍ 4 ຜູ້ທີ່ເຕັບໝາກຕາວແມ່ນ ຕູ້ຊາຍ90% ຄອບຄົວທຸກຈົນມີລາຍ ຮັບຈາກການຂາຍຕາວ ແມ່ນ5.3% ຂອງລາຍຮັບ ທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ</p>	<p>ເອົາແຊງທີ່ມີ ໝາກແກ່ລົງ ໄດ້ມີການຍາມເບ່ງໝາກ1 ກ່ອນວ່າໝາກແກ່ແລ້ວບໍ ຈົ່ງຕັດລົງເປັນແຊງບິດໝາກ ໃສ່ ໝັ້ນຕົ້ມໃຫ້ ສຸກ,ການ ຕົ້ມ ແມ່ນ ໃຊ້ເວລາປະມານປະ1 ຊົວໂມງ, ຕັດຫົວແລ້ວໝົບ ເອົາແກ່ນມັນໄປຂາຍ</p>
--	--	---	---	--

8. ການວິເຄາະບັນຫາ

ເມື່ອຊາວບ້ານທັງ2ບ້ານໄດ້ຄັດເລືອກເອົາຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນບຸລະມະສິດໄດ້ແລ້ວ. ຈະໄດ້ມາວິເຄາະບັນຫາຂອງແຕ່ລະຜະລິດເພື່ອຊອກຫາສາຍເຫດ, ວິທີການແກ້ໄຂ ແລະ ເພື່ອແກ້ໄຂຊີຊິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ບັນຫວຍຮຸນນັ້ອຍ

ຂໍ້ຜະລິດຕະພັນ	ບັນຫາ	ສາຍເຫດ	ວິທີແກ້ໄຂ	ຂໍສະເໜີ
ແຂມ	ແມ່ຄ້າກົດລາຄາ	ຍ້ອນບໍ່ມີແມ່ຄ້າຄ້າປະກັນ ລາຄາ	ໃຫ້ແມ່ຄ້າເອົາຕົ້ນ ມາມັດຈຳ	- ເມື່ອປະຊາຊົນ ຮັດຕາມສັ້ງ ແລ້ວບໍ່ໃຫ້ ກົດ ລາຄາອີກ - ໃຫ້ທາງຂັ້ນ ເທິງຕິດຕາມ ກວດກາເບ່ງຕາຊີງເປັນປະຈຳ
		ຍ້ອນເອົາໝາກທີ່ມີໝາກປີ ຢັດເພື່ອໃຫ້ໄດ້ນັ້ນຂໍ້ມູນກູ້າຍ, ຍ້ອນໃຫ້ລາຄາຖືກ	ບໍ່ໃຫ້ເອົາຫຍ່ງຍັດ	
		ຫຼັກກ້ານຍາວໄຟດຍາກໄດ້ນັ້ນ ຂໍ້ມູນກູ້າຍ	ຢາກໃຫ້ປະຊາຊົນ ຮັດຕາມແມ່ຄ້າສັ່ງ	
		ເອົານັ້ນທີ່ດີກ່ອນຈະຂາຍ		
		ເອົາໄຟລິນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ນັ້ນ ຂໍ້ມູນກູ້າຍ		

ບໍລິສາ	ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ	ຕາກສາບໍ່ແຫ້ງ ເຮັດໃຫ້ສາ ແດງ, ລອກເປືອກອອກບໍ່ໝົດ.	ຕາກໃຫ້ແຫ້ງ, ລອກເປືອກໃຫ້ໝົດ	ຢາກໃຫ້ແມ່ ຄ້າ ວາງມາດຖານ ຂອງສິນຄ້າອອກມາ ກ່ອນຈະ ຮອດລະດູເກັບຂຶ້ນ
		ເປືອກເມືອກ	ເປືອືນຕົກສາຢູ່ສາງຈະຕົກ ໂມກ	ແມ່ຄ້າຄວນກວດກາ ຄືນໃໝ່ກ່ອນຈະເກັບ ຂຶ້ນ
ເປືອກເມືອກ	ມີໜ້ອຍ	ບໍ່ມີສວນບຸກມີແຕ່ເກັບຕາມ ທຳມະຊາດ	ຈະບຸກເປັນສວນບຸກ ຄືນ	ຢາກໃຫ້ທາງຂັ້ນລົງ ຈະນະນຳ ຕົກເນັ້ນການບຸກໃຫ້
		ການເກັບແມ່ນເກັບແບບດັບສູງ ນ(ເອົາທັງຮາກ)	ບ້ານຕ້ອງວາງລະ ບູງການເກັບກູ້	
		ເລືອກດິນເກີດ		
ຄ້າ	ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ	ຕາກບໍ່ແຫ້ງ	ຕາກໃຫ້ແຫ້ງ ແລະ ເຮັດຕາມແມ່ຄ້າສັ່ງ	ຢາກໃຫ້ຂັ້ນເຫິງ ລົງມາແນະນຳວິທີກຳ ຈັດສັດຕູ ຂອງຄ້າ(ມີດັດ)
	ລາຄາບໍ່ຄົງຫິ	ຍັນແມ່ຄ້າມາຊີງກັນຂຶ້ນ ຍາມໜ້ອຍລາຄາແຍງ, ຕາມມີ້ງາຍລາຄາໃໝ່	ຢາກໃຫ້ມີຜູ້ເກັບຂຶ້ນ ໜ້ອຍຄົນເຫິງແຮງດີ ເພາະລາຄາຈະແນ່ ນອນກວ່າ ຍັນເລີ້າ ສາມາດຕໍ່ຮອງລາ ຄາກັນໄດ້ລະຫວ່າງ ຜູ້ເກັບ ຂຶ້ນ ກັບ ຜູ້ ຜະ ລິດ	

ບ.ຫ້ວຍເຫຼັກ

ຊື່ຜະລິດຕະ ພັນ	ບັນຫາ	ສາຍເຫດ	ວິທີແກ້ໄຂ	ຂໍສະເໝີ
ບໍລິສາ	ລາຄາບໍ່ຄົງຫິ	ບໍ່ມີ ບໍລິສັດມາຄໍາປະກັນ ເລື່ອງລາຄາ	ຕ້ອງຊອກື່ນຄ້າມາ ຄໍາປະກັນທາງດ້ານ ລາຄາ	- ຢາກສະເໝີ ໃຫ້ທາງຂັ້ນເຫິງລົງມາ ເຜີກອົບ
	ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ	ດິນຝ້າອາກາດບໍ່ອໍານວຍຄວາມ ມສະດວກເຊັ່ນ:ຝຶກຕົກ(ເຮັດ ສາຕົກໂມກ)	ຕາກໃຫ້ແຫ້ງດີ	ຮົມການບຸກ ແລະ ການເຮັບ ຮັກສາ
		ສາແກ່ເກີນໄປຈະເປັນສີແດງ ແລະລັກເອົາສາແກ່ເປັນສາ ອ່ອນ	ເລືອກເອົາສາອ່ອນ ມາລອກຕ້ອງແມ່ນ ສາທີ່ມີອາຍຸ 2-3 ປີ	- ຢາກໃຫ້ມີບໍລິ ສັດມາຄໍາປະ ກັນດ້ານ ເກັບຂຶ້ນ

			ລົງມາ	
		ລອກເບື້ອກບໍ່ໝົດ	ລອກໃຫ້ໜູນດີເປັນ ກີບຍາວງາມ	
ແຂມ	ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ	ຢ້ອນປະຊາຊົນຂາດຕັກນິກ ໃນການບັນແຕ່ງ(ການຍາວ)	ລະດົມໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ ສິນຄ້າ ໃຫ້ໄດ້ມາດ ຖານຕາມຄວາມຕັ້ອ ຈອງຕະຫຼາດ	ຢາກໃຫ້ຈັດຕັ້ງ ໝ່ວຍກວດກາ ການເກົ້າບັຊ໌, ຂາຍຢູ່ພ າຍໃນບ້ານ
		ການຊັ້ງຕາຂຶ້ງແມ່ນ ບໍ່ມີການຈັດເຈດ	ຢ້ອນມີການຍາດແຍ່ງກັນຂຶ້ນ ທີ່ເຫື້ອໃຫ້ລາຄາສູງແຕ່ເຮັດຂຶ້ງ ແຮງ	
ຕາວ	ການເກົ້າບັກຸ້	ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກບ້ານ	ໃຫ້ຂຶ້ນໄດ້ຂຶ້ນ,	- ຢາກໃຫ້ຫາງ ບ້ານ ແກ້ໄຂ
		ກົກສູງ		ດ້ານຄຸນນະພາບ ເພື່ອຈະປັບປຸງ ດ້ານລາຄາໃຫ້ ດີຂຶ້ນ. - ຢາກໃຫ້ມີວິຊາ ການລົງແນະນຳການ ສັງເກດເບິ່ງໝາກແບ ບໃດ ຈຶ່ງເປັນໝາກແກ່ ແລະການຕົ້ມ ຈະໃຊ້ເລວາເຫົ່າໄດ ໝາກຈົ່ງສູກດີ
	ລາຄາທຶນ	ຄຸນນະພາບບໍ່ດີ(ຕົ້ມບໍ່ສູກ, ບາງເທື່ອກໍາເອົາໝາກອ່ອນ ຫຼື ແກ້ໂພດ)	ຕົ້ມໃຫ້ສູກຕ້ອງຄັດ ເລືອກເອົາໝາກພໍດີ ກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫຼາດ	
ໂຕແມ້	ການຂຸດຄົນ	ໜໍ່, ລຳໄມ້ແມ່ນມີຄວາມເສຍ ທາຍໝາຍເຍາະຊາວບ້ານເຮັດ ແບບດັນສູນ (ໄມ້ຊາງ, ໄມ້ທຶນ)	- ທາງບ້ານຈະວາງ ລະບຽບການເກົ້າບັກຸ້ - ຕ້ອງຕັດແຕ່ລໍາທີ່ມີ ໂຕແມ້ ລຳທີ່ມີໂຕ ແມ້ຈະມີລັກສະນະ ມີຮູດວາເຈາະ. ບ້ອງ ໄມ້ຈະທີ່	ເວລາມີປະຊຸມ ບ້ານຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ຫ າງດ້ານມີຕ້ອງສະເໜີ ຫຼື ອະ ທີບາຍໃຫ້ຜູ້ທີ່ບໍ່ຮັ້ງເຂົ້າ ໃຈ
ຄ້າງ	ກົກທົ່ວແຮຕາຍ	ດິນຟ້າອາການບໍ່ອໍານວຍຄວາ ມສະດວກ(ຝຶນບໍ່ຕົກ)	ມັນອານາໄມພື້ນທີ່ ສວນທົ່ວແຮ	
		ແມງແຄງຢູ່ວິສ່ຍອດ ແລະ ໃບເຮັດໃຫ້ໃບຮ່ວງແລ້ວຕາຍ ເພາະຢູ່ວິແມງແຄງມັນຮອນ		

		ព្រឹមរាជការ	
តែងតាំង	មិនរាន់រាល់	មិនប៉ុំរាល់ និង រាជការប៉ុំសេចក្តី	
	វេលាកំណែងផែនឱ្យរាជការ	ចោរជាមួយ	

9. ການສໍາຫຼວດພື້ນທີ່ປາ

၁၁၁

ຢູ່ເຂດນີ້ປໍາແກ່ມ່ນ ມີໜັກອຍເຊິ່ງເປັນລັກສະນະປໍາປະສົມ ແລະ ມີສາຍນຳໄຫຼຕາມກອມຜາ.

ຢູ່ເຂດພິນທີປ່າເລົາອ່ອນ ແລະ ແຄມຫ້ວຍມີພິດພັນ ແລະ ເຄືອງປ່າຂອງດົງເກີດຢ່າງຍຸ້າຍຊະນິດເຊັ້ນ: ເມືອງ, ບໍລິສາ, ແຂມ, ກົກຕາວ, ພມາກປີປ່າ, ຜັກກູດນັ້ນ, ຜັກຮາກ ແລະ ອື່ນໆ. ສ່ວນເຂດປ່າແກ່ຈະປະກອບມີ: ໄມ້ຊາງ, ໄມ້ຫີກ, ໄມ້ຊອດ, ໄມ້ເຮັຍ, ໄມ້ໄລ໌, ໄມ້ກຳ, ໄມ້ຟາວ, ໄມ້ດ່, ໄມ້ຂໍ້, ໄມ້ຫຽນ, ເຄືອງ3ທ່າງ, ສະຄາມ, ເຫັດສະນຸນ, ເຫັດບີ້, ລາຍລະອຽດແມ່ນຢູ່ປະຕິທິນລະດຸການອາຫານ ແລະ ການຈັດປະເທດຄວາມສຳຄັນຂອງກິນ,ຂາຍ, ຊົມໃຊ້.

ສະພາບລວມທີ່ວໄປຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ

ສຳລັບສະພາບລວມຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດົງແຕ່ລະຊະນິດແມ່ນ ເລືອກເອົາສະເພາະແຕ່ຊະນິດທີ່ສຳຄັນເທົ່ານີ້ເຊັ່ນ :

ປໍ່ສາ

ແມ່ນເຄື່ອງປ່າຊອງດົງຊະນິດໝຶ່ງທີ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດໄດ້ບໍ່ອນດິນທີ່ມີຄວາມຂຸ່ມເຢັນ
ເຂັ້ມ: ຕົມຜາ, ແຄມຫ້ວຍ ແລະ ຕາມປ່າເລົ່າອ່ອນຄື ປ່າທີ່ຖືກຖາງເຮັດໄຮ່ມາກ່ອນປີ່ຕໍ່ມາສາຈະເກີດຂຶ້ນ. ຖ້າ
ມີການອານາໄມຫຼຸກປີສາຈະງາມ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍອອກຫຼາຍເລື້ອຍໆ ເພາະມັນຂະຫຍາຍໄດ້ດ້ວຍຮາກ
ແລະ ແກ່ນ. ບໍ່ສາຍ່າເຊັດນີ້ມີ 2ຊະນິດຄື: ຊະນິດໝາກຍາວ ແລະ ໝາກປ້ອມ

- ຊະນິດໝາກຍາວຈະມີລັກສະນະເບືອກໝາສີຂາວ, ກົກໃຫຍ່ງາມ, ມີ່ງາ ໜັອຍແມ່ງໄມ້ກໍ່ບໍ່ມັກເຈາະ ແລະ ມີນຳໜັກໝາຍກວ່າຊະນິດປ້ອມ
  - ຊະນິດປ້ອມເບືອກບາງມີສີດຳ, ຕົ້ນຕໍ່ມີ່ງາໝາຍແມ່ງໄມ້ມັກເຈາະເຮັດ ໄທີ່ບໍ່ມີນຳລໍລົງເຮັດໃຫ້ສາເປັນຕູດ ແລະ ສາຈະຕິດແກ່ນເປັນສາຍເຫດ ເຮັດໃຫ້ ສາລອກຍາກ

ນິວດປໍສາ

ມັກເກີດຢູ່ຕາມບ່ອນດິນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມ(ເຂດຕົ້ນຜາ, ແຄມນຳ) ແລະ ຕາມປ່າເລົ່າແຕ່ສາທີ່ເກີດຢູ່ປ່າເລົ່າອ່ອນຈະບໍ່ມີງາມຄືກັບສາທີ່ເກີດຕາມຕົ້ນຜາແລະ ແຄມຫ້ວຍ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ເກີດຢູ່ບໍລິເວນປ່າສາ ຈະມີໄມ້ຈິງ, ໄມຊາງ, ກົກກ້ວຍ, ປ່າຫຍ້າງ.

ການຂ່າຍທຸລະກົດ

ປໍສາຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍແກ່ງມາ, ເທົ່າງໆ ແລະ ອາກຄ້ານີ້ນັ້ນມັນຈຶ່ງຂະຫຍາຍເອງໄດ້ໃນທຳມະຊາດທີ່ຜ່ານມາຊາວບ້ານບໍ່ເຄີຍປູກປໍສາມີຕໍ່ເມື່ອມັນເກີດຂຶ້ນຢູ່ພື້ນທີ່ແລ້ວປົກປັກຮັກສາເອົາຂອງໃຜລາວປະຈຸບັນກໍມີບາງຄອບຄົວທີ່ເລີ່ມປູກແບບລັກຊະນະປູກເສີ່ມພື້ນທີ່ມີປໍສາຢູ່ແລ້ວເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ສວນແຄມນີ້, ປ່າເລົ່າອ່ອນທີ່ເຮັດການຜະລິດມາແລ້ວ

ວິທີການກົດ ແລະ ການຕົບແຕ່ງກ່ອນຈະຫຼາຍ

ສາທິ່ນມືອງຍຸດໄດ້ 8 ເດືອນຂຶ້ນໄປສາມາດໃຫ້ຜົນພະລິດໄດ້ແລ້ວ, ວິທີເອົາແມ່ນໃຊ້ຜ້າຕັດຕົ້ນ, ງ່າຍ. ລອກອອກຈາກແກນແລ້ວໃສ່ເປົາເປົ້າມັດຄືຫາບັນກຳໄດ້. ຖ້າລອກບໍ່ທັນຊາວບ້ານຈະເອົາສາແຊ່ນກໍ ປະໄວເພື່ອບໍ່ໃຫ້ສາແດງ ແລະ ສາຍັງລອກງາຍເພາະມີຄວາມຂຸ່ມແຕ່ບໍ່ໃຫ້ ກ່າຍ 1ມື້. ຈະຮັດເນົາບໍ່ ກາມ. ການເກັບກູ້ປໍສາຢູ່ເຂດນິສາຕົວງມືອງຍຸດ 2-3 ປີລົງມາ, ເພາະສາຢູ່ໃນຊ່ວງນີ້ຈະເປັນສາຫຼອນ ແລະ ລອກງ່າຍ. ລະດຸການທີ່ເໝາະສົມລຳລັບການເກັບກູ້ສາແມ່ນ ຊ່ວງເດືອນ 3-5 ເພາະຊ່ວງນີ້ ແມ່ນສາຈະລອກງ່າຍຖ້າກາຍນີ້ໄປປໍສາຈະຕິດແກນ ແລະ ລອກຍາກ

ການຕະຫຼາດ

ແມ່ນມີແມ່ຄ້າ, ພໍ້ຄ້າເຕັບຂຶ້ນຢູ່ກັບບ້ານແລ້ວຂາຍ ໃຫ້ແມ່ຄ້າໝອງຊົງວິທີບາງປີສາແມ່ນບໍ່ພຽງໆ
ກັບຄວາມຕົອງຊອງຕະຫຼາດຍືນວ່າ:

- ຊ່ວງລະດຸການເຕັບກູຈະຖືກຊ່ວງກະກຽມດິນເພື່ອທຳການຜະລິດ
  - ສາມີ້ນ້ອຍເພາະສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເອົາຈາກທຳມະຊາດບໍ່ໄດ້ປຸ້ງ.

ສ່ວນເລື່ອງລາຄາແມ່ນທາງແມ່ນຄ້າໝອງຂຽວຈະອອກມາກ່ອນລະດຸເຕັບກຸ່ຂອງແຕ່ລະປິການຂຶ້ນລົງລາຄາຂອງປໍ່ສາແມ່ນອີງຕາມທີ່ອງຕະຫຼາດ. ແລະ ຜູ້ທີ່ເວັບຢູ່ບ້ານແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເສຍພາສີໃຫ້ບ້ານຄື: ຄືນ 1/ລະດຸການ / 50.000 ກີບ. ສ່ວນທາງບໍລິສັດແມ່ນເສຍໃຫ້ເມືອງເປັນປີ. ແຕ່ລະປິຈະບໍ່ຢູ່ເກົ່າຂຶ້ນກັບການປະມົນຂອງພວກບໍລິສັດ.

ແຂມ

ເກີດເອງຕາມທຳມະຊາດມັກເກີດຕາມເປັນໝູ, ຍອດຫ້ວຍບ່ອນດິນດານແຂງດິນປະເພດນິ້ປູກພືດບໍ່ງາມ. ບໍລິເວດແຂມອອກຈະມີສຸ່ມໄມ້ຊອດ, ຕົ້ນກຳ, ຫຍ້າຂົມບາງ(ຫຍ້າ3ລ່ຽມ), ກົກເລົາເວົ້າລວມແລ້ວແຂມມັກເກີດຢູ່ປ່າເລົ່າອ່ອກທີ່ມີອາຍ 2-3 ປີ. ແຂມສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍເຫຼົ້າ.

ວິທີການກູ້ ແລະ ການຕົບແຕ່ງກ່ອນຈະຂາຍ

ແຂມແມ່ນເກັບກູ້ໃນຊ່ວງເດືອນ 2-3 ໃນຊ່ວງນີ້ແຂມກຳລັງງາມ ແລະ ມີຫຼາຍ. ການເອົາແຂມແມ່ນໃຊ້ຜັກຂໍເກາະ ແລະ ຕັດເອົາ. ກ່ອນຈະຂາຍແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຕາກແດດໃຫ້ດອກຫ້າວແລ້ວຟາດເອົາ ດອກອອກ ໃຫ້ໜົດ, ລົງຈ່າແຂມແມ່ນມີແມ່ຄ້າມາເກັບຂຶ້ນກັບບ້ານລາຄາ 1ກິໂລ/3000ກິບ. ຮອບວຸນ ຂອງການເກັບກູ້ ປີ 1ເຫຼືອ 1

ເປືອກເມືອກ

ແມ່ນປະເພດເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ເປັນເຄື່ອສາມາດເກີດເອງຕາມທຳມະຊາດໄດ້ບໍ່ວ່າປ່າເລົ່າໝູປ່າດົງ ແຕ່ມັນມີການຂະຫຍາຍຕົວແຕກຕ່າງກັນລະຫ່ວາງສອງເຂດນິຄີ:

- ປ່າເລົ່າແມ່ນມັນຈະມີການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າບໍ່ງາມ, ເຄື່ອນ້ອຍ, ໃບຂອງມັນບັງມັກກິນທີ່ສຸດເມືອກທີ່ເກີດຢູ່ປ່າເລົ່າມີອາຍຸການແມ່ນ 4 ປີຖ້າບໍ່ມີການເກັບກູ້ແມ່ນຈະຕາຍເອງ.
- ເມືອກທີ່ເກີດຢູ່ປ່າດົງ ແມ່ນຈະເປັນເຄື່ອໃຫຍ່ຍາວງາມດີ ແລະ ມີອາຍຸເຖິງ 6 ປີຈີງຕາຍເອງ ເນື່ອມີອາຍຸໄດ້ 2 ປີແມ່ນສາມາດເກັບກູ້ໄດ້ແລ້ວ ແລະ ແມ່ນສາມາດເກັບໄດ້ຕະຫຼອດປີ. ສ່ວນຂັບພະຄຸນເອົາໄປຮັດຫຍັງຊາວບ້ານແມ່ນບໍ່ຮູ້ຈັກ.

ນິເວດ

ເມືອກແມ່ນມັກເກີດຢູ່ບ່ອນດິນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມເຢັນເຊັ່ນ: ແຄມຫ້ວຍ ແລະ ດິນຕິນຜາ. ໃນບໍລິເວນທີ່ເມືອກເກີດມັກຈະພົບເຫັນປ່າໜໍ່ໄມ້ທິກ, ຕົ້ນກັວຍ, ຜັກຮາກ. ສ່ວນປະເພດຕົ້ນໄມ້ ຈະມີ ກົກຄ້າ, ກົກເຕັມ, ກົກຫອງ, ກົກສະພູງ,

ການຂະຫຍາຍພັນ

ເມືອກແມ່ນສາມາດຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍຮາກແຕ່ທີ່ຜ່ານມາຊາວບ້ານແມ່ນບໍ່ ມີໃຜເຄີຍນຳມາ ບຸກຈັກເທື່ອເພາະຊາວບ້ານຄືດວ່າເມືອກມັນເລືອກດິນເກີດເວລາໄປຊອກຢູ່ປ່າຈະມັກມີຢູ່ ແຕ່ປ່າດົງບ່ອນທີ່ຄວາມຊຸ່ມເຢັນຫຼາຍ,

ການເກັບຖຸ

ເມືອກມືອາຍຸ 2 ປີຂຶ້ນໄປກໍສາມາດເກັບຖຸໄດ້ແລ້ວ ແຕ່ວ່າຊາວສ່ວນໝາຍຈະບໍ່ຈິນໃຈເລື່ອງ ອາຍຸການໄປ ຂອກແມ່ນພົບເຫັນຕົ້ນໄດ້ແມ່ນຈະເກັບຖຸເອົາເລີຍຈະບໍ່ສິນເລື່ອງອາຍຸເພາະມັນຢູ່ປ່າ ໃຜເຫັນກ່ອນແມ່ນ ຜູ້ນັ້ນໄດ້. ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ມີ ຜ້າເພື່ອຕັດລຳ, ຫຼື ເຄືອ, ຖ້າເປັນຮາກແມ່ນໃຊ້ສັງມ ຊຸດເອົາ. ການຕັດເຄືອ, ຮາກ ແມ່ນຕັດເປັນທ່ອນຍາວປະມານ 0.5- 1 ແມັດ ແລ້ວຫັບໃຫ້ມັນແຕກ ແລ້ວລອກເອົາແຕ່ ເປືອກໃສ່ເປົ້າ ຫຼື ກະແຍ້ ເປັນມັນ. ເມືອກແມ່ນ ສາມາດເກັບຖຸໄດ້ຕະຫຼອດປີ. ຍົກເວັ້ນເດືອນ 6-8 ເພາະເປັນ ຂ່ວງລະດຸຜົນ ບໍ່ມີຜູ້ເກັບຂຶ້ນ

ການເຕີບແຕ່ງກ່ອນຈະຂາຍ

ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເອົາເປືອກທີ່ລອກມາແຕ່ປ່າມາຕາກແດດໃຫ້ແໜ້ງດີສາກ່ອນຄື: ຖ້າ ແດດກ້າດີແມ່ນ ຕາກແດດປະມານ 1 ມື້. ຖ້າແດດບໍ່ກ້າແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຕາກ 2 ມື້ ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມັນຕົກໄມກໄວ້. ແລ້ວມັດທີບເຄື່ອງຂອງລາວຍາວຕອນຕັດທຳອິດໃຫ້ເປັນລະບຽບງາມດີ. ແລ້ວຂາຍເປັນກິໂລງ.

ການຕະຫຼາດ

ແມ່ນມີໜໍ້ຄົ້າເກັບຂຶ້ນຢູ່ກັບບ້ານຄືລາຄາ 1 ກິໂລ/5000 ກິບແຕ່ລະປົກການເກັບຂຶ້ນເມືອກແມ່ນບໍ່ມີບັນ ຂາທຍັງລາຄາແຕ່ລະປົກການນຳໃຊ້ໄດ້ໝາຍ

ຕາວ

ແມ່ນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດໝຶ່ງທີ່ຈັດຢູ່ໃນປະເພດຕະກຸນປາມ ແລະ
ມີຄຸນປະໂຫຍດການນຳໃຊ້ໄດ້ໝາຍ
ຢ່າງເຊື່ອມະຍາດສາມາດນຳມາແກ່ງກົນຄືກັບໜໍ່ໄມ້ແຕ່ຈະມີລິດຫວານກວ່າ, ໃບຂອງມັນນຳມາໃຊ້ເຮັດຫຍ້າ ມຸ້ງເຮືອນແລະ ຂາກຂອງມັນແມ່ນເປັນສິນຄ້າ (ເຮັດຕື່ມນຳຫວານເປັນຕົ້ນ) ຕາວທີ່ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ ຕ້ອງມີອາຍຸ 18-20 ປີ ແລະ ຕົ້ນ 1 ແມ່ນໃຫ້ຜົນຜະລິດໄດ້ພຽງແຕ່ 2 ປີເທົ່ານັ້ນແລ້ວກໍຕາຍເອງຕາວຈະບໍ່ຄື ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດອື່ນເພາະຕາວຖ້າເອົາຍອດມາກົນແລ້ວຈະຕາຍເລີຍຈະບໍ່ປົງຍອດໃໝ່, ການໃຫ້ໃນ ແຕ່ລະປົກກໍຕ່າງກັນຄື:

- ປົກທີ່ 1 ຕົ້ນ 1 ໃຫ້ໝາກ 200 ກິໂລ
- ປົກທີ່ 2 ຕົ້ນ 1 ໃຫ້ໝາກ 100 ກິໂລ (ແກນທີ່ຕົ້ມແລ້ວ)

ນິວດ

ຕາວແມ່ນມັກເກີດຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມເຢັນເປັນຕົ້ນແມ່ນບໍ່ດົງໃຫຍ່, ດິນແຄມຫ້ວຍ, ດິນຕົນ

ຜາທິນ. ຕົ້ນໄມ້ທີ່ເກີດຢູ່ໃນເຂດນີ້ຈະມີ ຕົ້ນຖຸ, ຕົ້ນກ້ວຍ, ກົກເຕັນ, ຕົ້ນສະຫຼຸງ, ກົກດອກທອງ, ໄມ້ຈີງ. ສ່ວນປະເພດໄມ້ປ່ອງຈະມີໄມ້ຫີກ, ໄມ້ຊອດ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວຢັງມີ ຂາກແນ່ງ, ເຄືອ 3 ຫ່າງ, ຜັກຮາກ, ເມືອກ ແລະ ສະຄ່ານນ້ອຍ.

ການກະຈາຍຫັນ

ແມ່ນຂະຫຍາຍພັນໄດ້ດ້ວຍການກ້າແກ່ນ

ການເກັບຖຸ

- ທັກກົມຍອດແມ່ນສາມາດເກັບໄດ້ຕະຫຼອດປີ ແລະ ໃຊ້ຜົ້າພັນ
- ຂາກແມ່ນເດືອນ 12 ປີ ອຸປະກອນໃຊ້ແມ່ນ ເຮັດຂັ້ນໄດ້ ຫຼື ໄມ້ສ້າວເກາະເປັນແຊ່ງລົງ

ການປົງແຕ່ງກ່ອນຈະຂາຍ.

ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຕື່ມສາກ່ອນການຕື່ມຕ້ອງໄດ້ປິດໝາກອກຈາກແຊ່ງ ແລ້ວ ໄສ່ໜີຕົ້ມຕາມການຄິດໄລ່ຂອງຊາວຍ້ານແມ່ນ4ແຊ່ງໄດ້20ໜີ. 1ໜີໃຊ້ເວລາຕື່ມຢູ່ 1 ຂົ່ວໂມງຈຶ່ງຈະສຸກ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ

ຕັດຫົວບິດເອົາແຕ່ ແກນ ການຂາກຕາວທັກຕື່ມບໍ່ສຸກາມກະແດງບາງເທື່ອກໍາດຳ

ການຕະຫຼາດ

ແມ່ນມີແມ່ນຄ້າມາເກັບຂຶ້ນຢູ່ກັບບັນດາຄືກັບແຊມ ແລະ ບໍສາ

ຄ້າ

ກໍ່ແມ່ນເຄື່ອງຂອງດົງຊະນິດໜຶ່ງທີ່ມີຕົ້ນກຳເນີມາຈາກປ່າ. ແຕ່ປະຈຸບັນຊາວບ້ານໄດ້ຮູ້ຈັກລົງໂດຍອາໄສຕົ້ນທົ່ວແຮ, ຕົ້ນໄມ້ລົງເປັນບ່ອນລົງຄ້າງໃສ່. ຕົ້ນທົ່ວແຮຕ້ອງມີອາຍຸໄດ້ເດືອນແລ້ວປ່ອຍຄ້າງໃສ່. ຕົ້ນລົງແມ່ນ1ປີກັບ6ເດືອນຈຶ່ງສາມດປ່ອຍຄ້າງໃສ່ໄດ້

ວິທີປ່ອຍຄ້າງ

ທີ່ຜ່ານມາການປ່ອຍຄ້າງຂອງຊາວບ້ານແມ່ນປ່ອຍຕອນເຊົ້າແລະຕອນແລງ. ດອນເຊົ້າແມ່ນ6-7ໂມງ, ດອນແລງ4-5ໂມງແມ່ນຄ້າງຈຶ່ງຈັບດີເພາະຊ່ວງແດດຈະອ່ອນຫ້າມບໍ່ໃຫ້ປ່ອຍຕອນຫຼູ່ງເພາະມັນແດດແມ່ນຄ້າງຈະໄຕ່ອອກ. ການມັດແມ່ນຄ້າງໃສ່ງ່າໄມ້ແມ່ນໃຫ້ມັດໃສ່ງ່າທຳອິດຂອງຕົ້ນໄມ້ ແລະ ມັດໃສ່ເບື້ອງທາງ

ທົດຕາເວັນອອກແດດຕອນເຊື່ອນຈະເປັນແດດອ່ອນແມ່ຄ້າສາມາດຢູ່ໄດ້. ການປ່ອຍຄ້າປີ 1 ປ່ອຍ 2 ເຫື່ອຄື:

- ຄ້າດໍບ່ອຍດີອນ 10 ເດືອນ 4 ເກັບກູ້
- ຄ້າປີປ່ອຍດີອນ 11 ເດືອນ 5 ເກັບກ

ຄ້າ 2 ຂະນິດນີ້ຄຸນລັກຊະນະແມ່ນຄືກັນ. ຍົກຮູ້ໂຕໄດ້ເປັນຄ້າດໍເຮົາສັງເກດເບື້ງການຈັບຕົວ ຂອງແມ່ຄ້າທີ່ເປັນແຜນບາງແມ່ນຈະເປັນຄ້າດໍ, ຖ້າໝາແມ່ນຄ້າປີ.

ການບໍລະຍົດ

ເມື່ອປ່ອຍແລ້ວຕ້ອງໄດ້ໄປກວດເບື້ງສັດຕູພືດເປັນຕົ້ນແມ່ນມີດແງ່ຊາຍ, ຫຼູກຄະຮັງແມ່ຄ້າ. ການບ້ອງ ກັນຂອງຊາວບ້ານ. ມີດແມ່ນໃຊ້ຜ່າຊຸມນັ້ນມັນແລ້ວມັດຕິດກັບຕົ້ນທີ່ວັດ, ຫຼູມແມ່ນເວັດກະຖຳໃສ່.

ການເກັບກູ້

ໝາຍໜ້າປ່ອຍໄດ້ 6 ເດືອນສາມາດເກັບກູ້ໄດ້. ການເກັບກູ້ແມ່ນໃຊ້ຜ່າຕັດບ່ອນບໍລິເວັດທີ່ມີຄ້າຢູ່, ທີ່ຈະແມ່ວພັນແມ່ນຕັດເປັນຕອນ 20 ຂຸມອຸປະກອບທີ່ໃສ່ແມ່ນກວຍ, ກະບຸງ, ຫ້າມໃສ່ເປົາມັນຈະຮັອນ ແລ້ວແມ່ຄ້າຈະໄຕ່ອອກ.

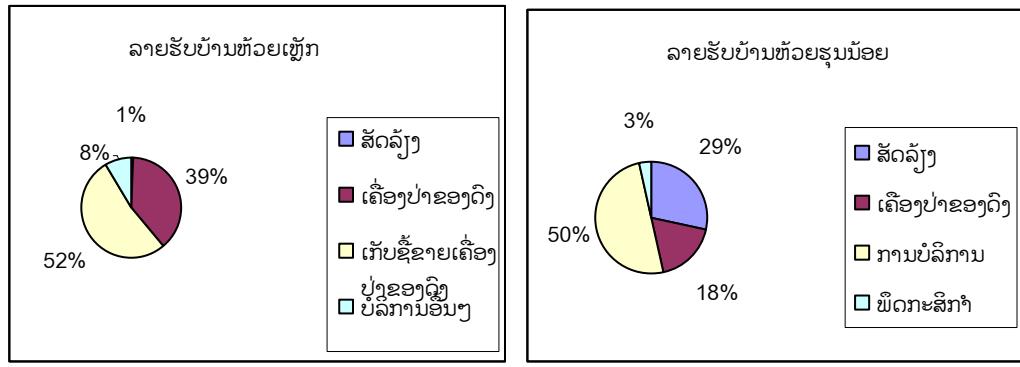
ການເກັບຮັກສາ

- ແມ່ວພັນຄ້າທີ່ມີຕົ້ນທີ່ວັດ, ຕົ້ນລຽງແມ່ນໃຫ້ປ່ອຍໃສ່ຕົ້ນໝາກແພນຍຸປ່າກໍໄດ້
- ຄ້າທີ່ຈະເອົາໄປຈາຍຕ້ອງຕາກໃຫ້ແຫ້ງດີ

10. ຂໍ້ມູນຈາກສຳພາດຄອບຄົວຢ່າງໃນ 3 ລະດັບ (ຮ່າງມື, ປານກາງ ແລະ ທຸກຈົນ)

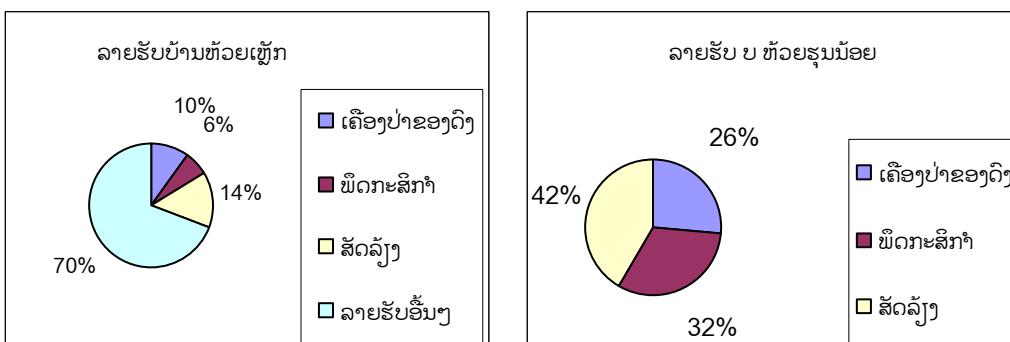
(ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ ປີ 2006)

ນອກຈາກສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໝົດບ້ານແລ້ວ. ພວກເຮົາຍັງໄດ້ສຳພາດ 3 ລະດັບຄອບຄົວອີກ. ເພື່ອຢາກຮູ້ເຖິງບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຫາງດ້ານລາຍຮັບຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ມີຕໍ່ການດຳລົງ ຂຶວດຂອງຊາວບ້ານ(ສຳລັບລາຍລະອຽດຢູ່ເອກະສານແບບທ້າຍໝ້າທີ່ 38, 39, 40) ຄອບຄົວຮ່າງມື

- ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງຄອບຄົວຮ່າງມື້ຫ້າງ 2 ບ້ານ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກລາຍຮັບທີ່ໄດ້ໝາຍກວ່າໜຸ່ມແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂຶ້ຂາຍເຄືອງປ່າຊອງດົງ(ຄ້າງແຫ້າງ, ແນວພັນຄ້າງ, ເບີ້ຍໄມ້ລົງງາວມ 52% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ) ແລະອົງລົງມາແມ່ນໄດ້ຈາກການຂາຍເຄືອງປ່າຊອງດົງ (ແຂມ, ບໍສາ,)ກາວມ 39% ແລະ ການບໍລິການອື້ນໆ, ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍລາຍຮັບທີ່ໄດ້ໝາຍກວ່າໜຸ່ມແມ່ນໄດ້ຈາກການ ບໍລິການສີເຫຼົ້າ, ດອກເບີ້ຍເງິນຝາກ ກາວມ 50% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ ແລະ ອອງລົງມາແມ່ນໄດ້ຈາກການຂາຍສັດລົງງາວມ 29%
- ຖ້າປົງບໍ່ທຸກບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກມີລາຍຮັບໝາຍກວ່າເນື່ອງຈາກມີພື້ນທີ່ບໍສາ, ແຂມເປັນຂອງດົນເອງ ແລະ ມີເວລາທ່າງທີ່ສາມາດໄປເກັບໄດ້. ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍມີລາຍຮັບຈາກເຄືອງປ່າຊອງດົງໜ້ອຍກວ່າຍ້ອນບໍ່ມີແຮງງານ ແລະ ບໍ່ມີເລວາໄປເກັບ

ຄອບຄົວປານກາງ

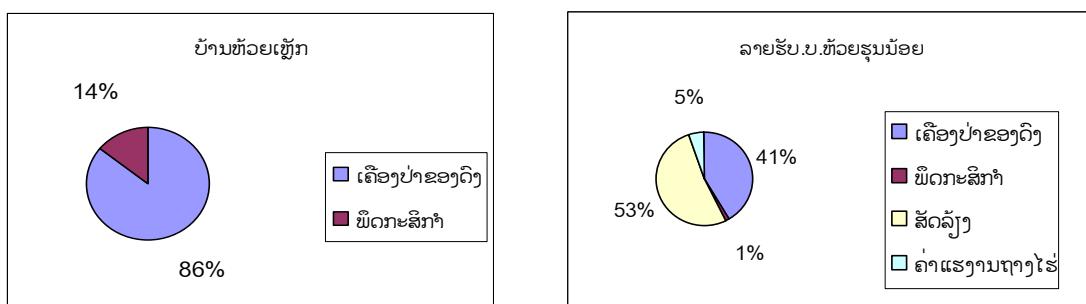

- ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງຄອບຄົວປານກາງຫ້າງ 2 ບ້ານ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກລາຍຮັບທີ່ໄດ້ໝາຍກວ່າໜຸ່ມແມ່ນໄດ້ຈາກລາຍຮັບອື້ນໆມັນຈະລວມມີ ຮັບຈ້າງປຸກເຮືອນ ຮັບຈ້າງປິ່ນປົວຄືນເຈັບ, ດອກເບີ້ຍເງິນຝາກ, ລູກຝາກມາໃຫ້. ກາວມ 70% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດຂອງ ຄອບຄົວ ແລະ ອອງ

ລົງມາແມ່ນ ໄດ້ຈາກການຂາຍສັດລົງ(ໝູ ແລະ ອົວ)ກວມ 14% ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍລາຍຮັບທີ່ໄດ້ໝາຍກວ່າໝູແມ່ນໄດ້ຈາກການ ຂາຍສັດລົງ(ອົວ, ໝູ, ສັດປີກ)ກວມ 42% ຂອງລາຍຮັບທັງ ໝົດຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຮອງລົງມາແມ່ນໄດ້ຈາກການຂາຍພິດກະສິກຳກວມ 32%

- ຫັດປູງທຸກລາຍຮັບທີ່ໄດ້ມາຈາກເຄື່ອງປ່າຊອງດີງທັງ 2 ບ້ານເຫັນວ່າບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກມີລາຍຮັບໜ້ອຍກວ່າເນື້ອງຈາກຄອບຄົບນີ້ແມ່ນຍືດຖືອາຊີບຮັດນາເຢັນຫຼັກ ແລະ ການຮັບເນື່ອກຳສັງ. ການໄປເກັບເຄື່ອງປ່າຊອງດີງແມ່ນອາໄສເວລາທ່ວາງວູກ ແລະ ອົງຕາມລະດູການຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດີງທີ່ອອກ. ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍມີລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຊອງດີງໝາຍກວ່າເນື້ອງຈາກວ່າມີແຮງານໝາຍ, ມີເວລາທ່ວາງເພາະຊີບຫຼັກແມ່ນຮັດໄຮ່ຖື່ວະແຜ່ເພື່ອລົງຄ້າ ແລະ ລົງສັດ, ການລົງແມ່ນລົງເປັນກຸ່ມແຕ່ລະທີດປູງກັນໄປເບິ່ງ, ນອກຈາກນັ້ນແມ່ນເອົາເວລາໄປເກັບເຄື່ອງຂອງດີງ,

ຄອບຄົວຫຼຸກຈິນ

- ລາຍຮັບທີ່ສໍາຄັນຂອງຄອບຄົວຂາດກິນຂອງທັງ 2 ບ້ານ ເຫັນວ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກລາຍຮັບແມ່ນມີລາຍຮັບມາຈາກເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ ແລະ ພິດກະສິກຳທີ່ນັ້ນບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍລາຍຮັບມາຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າ, ພິດກະສິກຳ, ສັດລົງ ແລະ ຄ່ແຮງານລະລາຍຮັບທີ່ໄດ້ໝາຍກໍ່ຕ່າງກັນຄື: ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກແມ່ນໄດ້ຈາກພິດກະສິກຳໝາຍກວມ 86% ຂອງລາຍຮັບ. ສ່ວນບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍແມ່ນໄດ້ຈາກການລົງສັດ
- ຫັດປູງທຸກລາຍຮັບທີ່ໄດ້ມາຈາກເຄື່ອງປ່າຊອງດີງທັງ 2 ບ້ານເຫັນວ່າບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກມີລາຍຮັບໝາຍກວ່າເນື້ອງຈາກວ່າລາວບໍ່ມີພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດໝາຍເລື້ອງອາໄສແຕ່ທໍາມະຊາດເປັນບ່ອນຫາກິນເຄື່ອງປ່າຊອງດີງທີ່ລາວເກັບມີ ແຂມ, ບໍສາ, ເບີຍໄມ້ລົງ ແລະ ປ່ອຍຄ້ຳຂາຍ. ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍມີລາຍຮັບຈາກເຄື່ອງປ່າຊອງດີງໝາຍກວ່າເນື້ອງຈາກວ່າ ຄອບຄົວຂອງລາວຂາດພື້ນທີ່ເຮັດການຜະລິດ ແລະ ອາຊີບຫຼັກຂອງລາວກໍ່ເຮັດສວນຖື່ວະແຜປ່ອຍຄ້ຳດັ່ງນັ້ນເມື່ອຮອດລະດູການມີເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ ແຕ່ລະຊະນິດ. ຄອບຄົວໄປຫາຊ່ວຍກັນ

ສະຫຼຸບ

ຜ່ານການລົງສຶກສາເຕັບກາຈຳໜູນ, ວິເຄາະ ແລະ ຂຽນປິດລາຍງານ. ສາມາດຮູ້ໄດ້ເຖິງປິດທາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ມີນຕໍ່ການເປັນຢູ່ຂອງຊາວບ້ານທີ່ນຳມາກິນ, ຂາຍ ແລະ ຂົມໃຊ້ , ເຊິ່ງມັນສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳຄື:

ການຈັດປະເພດເຄື່ອງປ່າທີ່ສຳຄັນ

ການຈັດປະເພດແມ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດຄື່ງ: ກິນ, ຂາຍ ແລະ ຂົມໃຊ້ ຫ້າງ 2ບ້ານແມ່ນປະຕັດຄືກັບ

- ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ:ສຳລັບກິນ ປາ, ໝໍ່ຂົມ, ກັງ, ສຳລັບຂາຍ ປົສາ, ແຂມ, ຄັ້ງ, ສຳລັບຂົມໃຊ້ ຫືນ, ໄມຈິງ ແລະ ໄມເຮັຍ
- ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ: ສຳລັບກິນ ໝໍ່ທີກ, ປາ, ປູທິນ, ສຳລັບຂາຍ, ແຂມ,ປົສາ, ເມືອກ, ສຳລັບຂົມໃຊ້ ຫືນ, ໄມຈິງ ແລະ ໄມເຮັຍ

ດັ່ງການຜະລິດ

ສຳລັບການຜະລິດຂອງຊາວບ້ານໃນປີ1 ແມ່ນປະກອບມື້ງາຍກິດຈະພກຳເປັນຕົ້ນແມ່ນການຮັດໄຮ່, ນາ, ສ່ວນ ແລະ ສັງລັບ.

ລະດຸການອາຫານ

ອາຫານທີ່ປະຊາຊົນກິນ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນນຳອອກມາຈາກປ່າ. ແຕ່ລະຂະນິດແມ່ນມີລະດຸການທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີບາງຊະນິດແມ່ນສາມາດກິນໄດ້ທຸກລະດຸການເຊັ້ນ: ໝາກປີປ່າ, ຍອດຫວາຍ,ຍອດບຸນ, ຜັກໝອກ ແລະ ຢັ້ງມີປະເພດສັດປ່າອີກເຊັ້ນ ປາ, ເຈຍ, ນິກ. ເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ກິນເປັນລະດຸການລວມມີ ໝໍ່ໄມ້, ເຫັດ ແລະ ຜັກອື່ນອີກໝາຍຊະນິດ.

ລາຍຮັບ

ລາຍຮັບຂອງຫ້າງ 2 ບ້ານແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຂາຍເຄື່ອງປ່າຊອງດົງເປັນສ່ວນໃຫຍ່(ຄັ້ງ, ປົສາ, ແຂມ ແລະ ໂຕແມ້) ສະເລ່ຍແລ້ວ ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກມີລາຍຮັບ 541.665.000ກີບ/ ປີ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ ແມ່ນ 234.210.000 ກີບ/ ປີ

ລາຍຈ່າຍ

ສຳລັບລາຍຈ່າຍແມ່ນຈ່າຍຊື້ ເຊິ່ງ, ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງ, ຍາປົວພະຍາດ ແລະ ຈ່າຍອື້ນໆ ສະເລ່ຍ
ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ 359.372.000ກີບ/ ປີ ແລະ ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນັອຍ 100.260.000ກີບ/ ປີ.

ການຄັດເລືອກມາດຖານ

ສຳລັບການຄັດເລືອກມາດຖານແມ່ນເລືອກເອົາຜະລິດຕະພັນທີ່ທ່າແຮງ ແລະ ການເປັນໄປໄດ້ສູງທີ່
ມັນສາມາດເປັນລາຍຮັບໃຫ້ບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ມາຈາກການອັນດັບທີ່1, 2, 3ຂອງກິນ, ຫາຍ ແລະ
ຊີມໃຊ້

- ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກ ຜະລິດຕະພັນທີ່ນຳມາຄັດເລືອກມາດຖານທັງໝົດມີ 10 ຊະນິດຄື: ປາ, ໜໍ້ຂຶມ, ຖູ້,
ບໍ່ສາ, ແຂມ, ຄ້າ, ພືນ, ໄມ້ຈິງ, ໄມ້ແຮ້ ແລະ ຂາກຕາວ.
- ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນັອຍຜະລິດຕະພັນທີ່ນຳມາຄັດເລືອກມາດຖານທັງໝົດມີ 11 ຊະນິດຄື: ໜໍ້ທິກ, ປາ,
ບຸ້ທິນ, , ແຂມ, ບໍ່ສາ, ເມືອກ, ຄ້າ, ໂຕແມ້, ພືນ, ໄມ້ຈິງ ແລະ ໄມ້ເຮັຍ

ວິເຄາະບັນຫາ

ເມື່ອເຮົາໄດ້ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນບຸລະມະສິດແລ້ວຂອງທັງ 2 ບ້ານແລ້ວ. ເຊິ່ງຈະມາວິເຄາະເພື່ອ¹
ຊອກຫາບັນຫາ, ສາຍເຫດ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂ. ຜະລິດຕະພັນທີ່ທັງ 2 ບ້ານໄດ້ຄັດເລືອກເອົາເພື່ອຈະເປັນບຸ
ລະມະສິດມືຄື: ບ້າຍຫ້ວຍຮຸນນັອຍແມ່ນແຂມ, ບໍ່ສາ, ເປືອກເມືອກ, ຄ້າ. ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກແມ່ນ ບໍ່ສາ,
ແຂມ, ຂາກຕາວ, ໂຕແມ້, ຄ້າ

ການສຳຫຼວດພື້ນທີ່

ອື່ງຕາມການສຳຫຼວດ ແລະ ການສຳພາດຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ເປັນເຖິງແກ່ແນວໂຮມຢ່າງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າພື້ນທີ່
ຂອງທັງ 2 ບ້ານແມ່ນມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນເພາະມີຊາຍແດນອັນດຽວກັນຄືປ່າແມ່ນເປັນປ່າເລົ່າອ່ອນ ແລະ
ປ່າປະສົມ. ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ພົບເຫັນໃນເຂດນີ້ແມ່ນ ເມືອກ, ແຂມ, ຕິ່ນຕາວ, ຂາກປີ, ຜັກຖຸດົນ, ຜັກຮາກ,
ໄມ້ຊາງ, ໄມ້ທິກ, ໄມ້ຊອດ, ໄມ້ເຮັຍ, ໄມ້ໄລ່, ໄມ້ກຳ, ໄມ້ຟາວ, ໄມ້ດ່, ໄມ້ຊື້, ໄມ້ຫຼຸນ, ເຄື່ອງຫ່າງ,
ສະຄານ, ເຫັດສະນຸ້ນ, ເຫັດບັນຍັດ ແລະ ອື້ນໆອີກຫຼາຍຊະນິດ.

ນອກຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງບ້ານແລ້ວ. ຍັງໄດ້ສຳພາດ 3 ລະດັບຄອບຄົມຂອງທັງ 2 ບ້ານອີກເພື່ອ²
ເບິ່ງທ່າແຮງຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນການສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ.

- ຄອບຄົວຮັ້ງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເພາະເຊິ່ງເຈົ້າມີລາຍໄດ້ຈາກການຄ້າຂາຍ
ແລະ ການບໍລິການອື້ນ.

- ຄອບຄົວປານກາງກໍ່ຕີກັນຈະ ມີລາຍຮັບຈາກຂາຍສັດລົງ ແລະພິດກະສິກຳໝາຍກວ່າເຄື່ອງປ່າຊອງດີງ
- ຄອບຄົວຂາດກິນ.
ບ້ານຫ້ວຍເຫຼັກເຄື່ອງປ່າແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໝາຍໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວເຊື່ອສາມດສ້າງລາຍຮັບເຖິງ 86%ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດຂອງຄອບຄົວ.

ຂໍສະເໜີຂອງຊາວກະສິກອນ

ບ້າຍຫ້ວຍເຫຼັກ - ຢ່າກສະເໜີໃຫ້ທາງຂັ້ນເທິ່ງລົງມາເຜີກອົບຮົມການປູກ ແລະ ການເຕັບຮັກສາ(ບໍລາ)

- ຢ່າກໃຫ້ຈັດຕັ້ງໝ່ວຍກວດກາການເກັບຂຶ້ນຂາຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ລົງກວດກາເບິ່ງຕາຂີ້ງ
ນິ້ນື່ຄ້າເປັນປະຈຳ

- ຢ່າກໃຫ້ມີວິຊາການລົງແນະນຳການສັງເກດເບິ່ງໝາກຕກວ່າ. ໝາກແບບໄດ້ຈົ່ງ
ເປັນໝາກແກ່ ແລະ ການຕື່ມຈະໃຊ້ເລວາເທົ່າໄດ້ໝາກຈົ່ງສູງດີ

ບ້ານຫ້ວຍຮຸນນັ້ອຍ

- ໃຫ້ທາງຂັ້ນເທິ່ງຕິດຕາມກວດກາເບິ່ງຕາຂີ້ງນິ້ນື່ຄ້າເປັນປະຈຳ

- ຢ່າກໃຫ້ແມ່ ຄ້າວາງມາດຖານຂອງສິນຄ້າອອກມາກ່ອນຈະຮອດລະດຸເກັບຂຶ້ນ

- ຢ່າກໃຫ້ທາງຂັ້ນລົງມາແນະນຳຕິກເນັກການປູກໃຫ້ (ເບືອກເມືອກ)

- ຢ່າກໃຫ້ຂັ້ນເທິ່ງລົງມາແນະນຳວິທີກຳຈັດສັດຖຸຂອງຄ້າ(ມິດດຳ)

ຂໍສະເໜີຂອງນັກວິຊາການ

• ດ້ວນການເຜີກອົບຮົມ

- ຖ້າມີການເຜີກອົບຮົມPRA ອີກໃຫ້ໃຊ້ເລວາໝາຍກ່ວາເກົ່າ, ຄືນບໍ່ໃຫ້ກາຍ 5-7 ຄືນ ແລະ
ຄວນທີ່ຈະເອົາຜູ້ທີ່ຈະປະຕິບັດແຫ່ງ ແລະ ເຂົ້າໃຈໝໍາວຽກດີ

- ການອະທິບາຍວ້ອຂີ້ວິດຈະກຳຢາກໃຫ້ເວົ້າລະອຽດແລະຈະແຈ້ງຕື່ມເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນ
ເຂົ້າໃຈແລະໄດ້ຄໍາຕອບທີ່ໂທກຕ້ອງ

- ບໍ່ໃຫ້ອອກຄວາມຄືດຄວາມເຫັນກອ່ນຊາວບ້ານ, ຄວນໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າເປັນຜູ້ຕອບເອງ

• ດ້ວນການວິຊາການ

- ຢ່າກໃຫ້ທາງຫ້ອງການກະສິກາກຳສິກສາເບິ່ງການຕະຫຼາດຂອງຄ້າວ່າມີຕະຫຼາດທີ່ແມ່ນອນແລ້ວ
ບໍ່ເພົະປະຈຸບັນປະຊາຊົນນິຍົມກັນປູກໝາຍ

- ບັບປຸງທາງດ້ານຄຸນນະພາບແລະລາຄາບໍ່ໃຫ້ສິນຄ້າຕິກຕໍ່(ບໍລາ, ແຂມ)ຕາກໃຫ້ເຫັ້ນ,ຕັດ
ການສັນ

- ຢ່າກໃຫ້ມີການສົ່ງເສີມປູກເປັນສວນ(ບໍລາ, ແຂມ)

- ຕ້ອງມີການຈັດສັນພື້ນທີ່ປູກເຄື່ອງປ່າຊອງດົງທີ່ຫ້າຍາກແລະ ໄກຈະສູນພັນ

- ຢ່າກໃຫ້ແມ່ຄ້າວາງມາດຖານຂອງສິນຄ້າກອ່ນຮອດລະດຸເກັບຂຶ້ນ

- ຢ່າກໃຫ້ຈັດຕັ້ງໝ່ວຍກວດກາການເຫັນຂຶ້ນຂະຍຸ່ພາຍໃນບ້ານ

ເອກະສານຊ້ອນຫ້າຍ

ເອກະສານຂໍອນຫ້າຍ

ລາຍຊື່ຜະລິດຕະພັນສໍາລັບກິນ, ຂາຍ ແລະ ຂຸມໃຊ້

ບ້ານຫ້ວຍເງັກ			ບ້ານຫ້ວຍຮູນນ້ອຍ		
ກິນ	ຂາຍ	ຂຸມໃຊ້	ກິນ	ຂາຍ	ຂຸມໃຊ້
ໝາກປີ	ເປືອກເມືອກ	ໄມ້ເຮັຍ	ໝໍ່ໄມ້ທຶກ	ແຂມ	ໄມ້ຊາງ
ຍອດຫວາຍ	ແຂມ	ໄມ້ແຮ້	ໝໍ່ໄມ້ເຮັຍ	ປຳສາ	ໄມ້ເຮັຍ
ສະຄ່ານ	ບໍ່ສາ	ໄມ້ທຶກ	ໝໍ່ໄມ້ໄລ໌	ເຄືອ 3 ຫ່າງ	ໄມ້ທຶກ
ບອນ	ໝາກຕາວ	ໄມ້ຊາງ	ໝໍ່ຂົມ	ໂຕແມ້	ໄມ້ແຮ້
ໝໍ່ຂົມ	ກຸດເດືອ	ໄມ້ຊອດ	ໝໍ່ຫວານ	ໝໍ່ທຶກ	ໄມ້ຈິງ
ໝໍ່ຊາງ	ດອກຜົ່ງ	ໄມ້ຈິງ(ໄມ້ເຮືອນ)	ຜັກງູດນໍ້າ	ເປືອກເມືອກ	ຟື້ນ
ຜັກຮາກ	ໝໍ່ໄລ໌	ເສັ້ນຫວາຍ	ຜັກງູດຈັງໜາ	ຄົ່ງ	ເສັ້ນຫວາຍ
ຜັກງູດຈັງໜາ	ໝໍ່ທຶກ	ເຄືອສັງວ	ໃບບອນ	ຜັກເນົ່າ	ສັງວ
ຜັກເນົ່າ	ໝໍ່ເຮັຍ	ໄມ້ຟື້ນ	ຜັກຮາກ	ໝາກຄ່າ	ໃບຕ້ອງກ້ວຍປ່າ
ຜັກຂອກ	ໝໍ່ຂົມ		ຜັກຫວານ	ໝາກຫວາຍ	
ຜັກງູດນໍ້າ	ຜັກເນົ່າ		ຜັກຂອກ		
ໝໍ່ຄ່າ	ໝາກແຂ່ມ່ງ		ຜັກເນົ່າ		
ດອກແຄ	ກູ້ງ		ຍອດຫວາຍ		
ດອກບານ	ໝາກຄ່າ		ໝາກປີ		
ຜັກໄຮ່	ເຫັດບັງ		ຍອດຕາວ		
ໝໍ່ໄລ໌	ເຫັດກະດ້າງ		ສະຄ່ານ		
ໝໍ່ທຶກ	ເຫັດປວກ		ເຫັດບັງ		
ໝໍ່ເຮັຍ	ໝາກລື້ນໄມ້		ເຫັດສະນຸ້ນ		
ໝໍ່ຊອດ	ປ່າ		ເຫັດຕາບ		
ໝໍ່ລັນ	ໄຕ		ເຫັດປວກ		
ຜັກຫວານ	ໂຕແມ້		ເຫັດຖ່ານ		
ເຫັດປວກ	ເຄືອ 3 ຫ່າງ		ໝູ້ຫວາຍ		
ເຫັດບັງ	ກາບລາງ		ນິກ		
ເຫັດສະນຸ້ນ	ແກ່ນໄມ້ລົງງ		ຮອກ		
ເຫັດຕາບ	ບັ້ຍລົງງ		ຈອນ		
ຍອດຕາວ	ສະຄ່ານ		ໄລເຕັນ		
ເຫັດກະດ້າງ			ໂຕເຈຍ		
ຜັກແວ່ນ			ໝູ້ປ່າ		
ປ່າ			ເຫັງນ		
ຫ້ອຍ			ອັນ		

ກັງ			ຕູນ		
ປຸ			ບູ້ທຶນ		
ໄຄ			ບາ		
ກັບ-ຂົງດ			ຫ້ອຍ		
ອື່ນ			ກີບ		
ນິກ			ຂູ່ດ		
ຮອກ			ໄກ່ປາ		
ໜູ້			ແມ່ງກອກ		
ໝາກແຄນ			ຄັນຄານ		
ເທິງ					
ໝາກລົ້ນໄມ້					
ໝາກຫວາ					
ໝາກແຕ້ງໜັງ					
ແມ່ງກອກ					
ຈົນຍ					

ຕາຕະລາງລາຍຮັບບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ

ຊືດລາຍຮັບ	ລາຄາ	ຈຳນວນກີໂລ	ຈຳນວນໂຕ	1ຄອບຄົວມີ	ເບັນ,ເຫຼົ້າ	ລວມເງິນທຸກໆມີດ	%	ຄອບຄົວ
ເຂົ້າເບືອກ	1300			300000		12,000,000	35.3	40
ໝາກເພັດດີບ	10000			100000		4,500,000	13.2	45
ໝາກເພັດແຫ້ງ	25000			80000		3,600,000	10.6	45
ເຄືອງສວ(ຜັກກາດ,ຜັກຫອມ)		1500				15,000	0.0	10
ໝາກງາ	5000	500				2,500,000	7.3	20
ແກ່ໝາກອີ	8000	1000				8,000,000	23.5	30
ມັກວ	1000	100				100,000	0.3	50
ແກ່ໝາກຖືວັດ	8000	100				800,000	2.4	20
ໝາກແຕງໄກ	500	5000				2,500,000	7.3	70
ພິດກະສິກຳ						34,015,000	100	

ຂາຍປາລັງ	18000			230000		2,300,000	2.1637	10
ຂາຍໝູ	360000		100			36,000,000	33.866	70
ຂາຍແບ້	225000		20			4,500,000	4.2333	8
ສັດປົກ(ເປັດ,ໄກ່)	20000		300			6,000,000	5.6444	50
ຂາຍຄວາຍ	3500000		9			31,500,000	29.633	4
ຂາຍງົວ	2000000		13			26,000,000	24.459	6
ສັດລັງ						106,300,000	100	
ແຂມ	3000	9000				27,000,000	10.7	92
ບໍສາ	3000	10000				30,000,000	11.9	92
ເມືອກ	5000	1500				7,500,000	3.0	92
ເລື້ອ 3 ຂ່າງ	1000	3000				3,000,000	1.2	92
ກາບລາງ	1000	8000				8,000,000	3.2	92
ຫັວດຸດີອ(ຂາຍດິບ)	1000	1500				1,500,000	0.6	20
ໝາກຕາວ	2000			15000		450,000	0.2	30
ໝາກປີ	1000			400000		4,000,000	1.6	10
ກັງໃຫຍ່	40000			1500000		1,500,000	0.6	1
ໄຕແມ້	30000	1000				30000000	11.9	92
ເຄົ່ງປຸກ				1500000		138,000,000	54.8	92
ໝາກຄາ	8000	100				800,000	0.3	20
ເລື້ອງປ່າຂອງດົງ						251,750,000	100	
ຂາຍເລື້ອງຢ່ອຍ				1000000		6000000	10	6
ເຕັບຂັ້ນຂາຍເລື້ອງປ່າຂອງດົງ				500000		4500000	8	9
ໄຮງສີເຂົ້າ				200000		1000000	2	5
ບໍລິກາໄທລະຫັດ				300000		1800000	3	6

ບໍລິກາລົດໃຫຍ່				2000000		2000000	3	1
ຮັບເນົາກຳສັງ				1000000		3000000	5	3
ຂາຍເຂັ້ມ່ງ	1000				300	300000	1	1
ຂາຍເຫຼົ່ງ	3000				5000	15000000	25	92
ຂຢາໄມສັກ				2000000		26000000	44	13
ລາຍຮັບອື່ງ						59600000	100	
ລວມລາຍຮັບໝົດບ້ານ						451,665,000		

ຕາຕະລາງລາຍຮັບ ບ້ານຫ້ວຍຮູນນ້ອຍ

ຊື່ລາຍຮັບ	ລາຄາກີບ/ Kg	ຈຳວົງລີ	ລາຄາ/ ໂຕ	ຈຳວົງໂຕ	ລາຄາກີບ/ຄຄ	ຄອບຄົວ	ລວມທັງໝົດ	%
ຄັ້ງ	13000	600				58	7800000	3.33
ແຂມ	3000	10000				58	30000000	12.81
ບໍສາ	3500	5000				58	17500000	7.47
ເປືອກເມືອກ	5000	1000				58	5000000	2.13
ໝໍ່ໄມ້ທີກ	500	10000				58	5000000	2.13
ເຄືອ3ຫ່າງ	500	3000				58	1500000	0.64
ໂຕແມ້	50000	600				58	30000000	12.81
ຂາຍຂັ້າ	1500	6000					9000000	3.84
ໝາກງາງາ	5000	10000					50000000	21.35
ໝາກເພັດ	3000	1000					3000000	1.28
ແກ່ໜາກອີ	8000	2000					16000000	6.83
ໜຸ			370000	100			37000000	15.80
ແບ້			200000	15			3000000	1.28
ສັດບຶກ			18000	300			5400000	2.31
ຮັບຈັງເສຍຫ້າຍາ					200000	20	4000000	1.71
ຮັບຈັງເລື້ອຍໄມ້					500000	10	5000000	2.13
ຮັບຈັງລ່ວງໄວ່					100000	20	2000000	0.85
ຂາຍເຄື່ອງຍ່ອຍ					100000	1	100000	0.04
ຊື່-ຂາຍຄປດ,ພິດກະສິກຳ					400000	1	400000	0.17
ໂຮງສີເຮົ້າ					750000	2	1500000	0.64
ບໍລິກາໄຟ້າ					505000	2	1010000	0.43
ລວມລາຍຮັບ							234210000	100.00

ຂໍ້ມູນການສໍາພາດ 3 ລະດັບຄອບຄົວ(ຮັ້ງມື, ບານກາງ, ຖຸກຈິນ)

ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ ຄອບຄົວຮັ້ງມື						
ຄອບຄົວຮັ້ງມື	ບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ		%	ບ້ານ ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ		%
ຊະນິດລາຍຮັບ	ປາ(ປາລົງ)	270000	0.7	ຂາຍໜູ	2000000	22.9
	ຄ້າລົງ	16500000	39.8	ສັດປີກ	500000	5.7
	ແຂມ	2700000	6.5	ແຂມ	1050000	12.0
	ບໍລາ	2500000	6.0	ຄ້າ	500000	5.7
	ເບີຍລົງ	3000000	7.2	ແກ່ໝາກອີ	300000	3.4
	ແວັດຄ້າ	13014000	31.4	ບໍລິກາສີເຂົ້າ	400000	4.6
	ບໍລິກາອື່ງ	3500000	8.4	ດອກເບີຍເງິນຝາກ	4000000	45.7
	ລວມ	41484000	100.0	ລວມລາຍຮັບ	8750000	100

ຊະນິດລາຍຈ່າຍ	ຊື້ເຂົ້າກີ	6000000	18.5	ເຂົ້າກີ	5600000	81.2
	ອາຫາ	3000000	9.2	ຊື້ອາຫາ	100000	1.4
	ເຄື່ອງໜູ້ກິມ	4000000	12.3	ຊື້ເຄື່ອງໜູ້ກິມ	500000	7.2
	ຊື້ຢາປົວພະຍາດ	350000	1.1	ຊື້ຢາປົວພະຍາດ	100000	1.4
	ຊື້ເຄື່ອງໃຊ້ສ້ອຍ	100000	0.3	ຊື້ເຄື່ອງໃຊ້ສ້ອຍ	500000	7.2
	ຊື້ລົດແຄບ	17000000	52.4	ຫຼັງ	100000	1.4
	ຈ່າຍຫຼັງ	2000000	6.2	ລວມ	6900000	100
	ລວມ	32450000	100			

ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍ ຄອບຄົວປານກາງ						
ຄອບຄົວປານກາງ	ບ້ານ ຫ້ວຍເຫຼັກ		%	ບ້ານ ຫ້ວຍຮຸນນ້ອຍ		%
ຊະນິດລາຍຮັບ	ບໍລາ	800000	27.9	ແຂມ	1200000	10.9
	ແຂມ	1000000	34.9	ບໍລາ	500000	4.6
	ເປືອກເມືອກ	150000	5.2	ເມືອກ	500000	4.6
	ເຄືອ 3 ຫາງ	200000	7.0	3 ຫາງ	200000	1.8
	ໄຕແມ	500000	17.5	ໝໍ່ທີກ	300000	2.7
	ກາບລາງ	20000	0.7	ຜັກປ່າ	200000	1.8
	ຄ້າປ່ອຍ	195000	6.8	ໝາກາງ	800000	7.3
	ເຄືອງປ່າຂອງດົງ	2865000	100	ໝາກເພັດ	500000	4.6
	ໝາກາງ	1350000	77.1	ໝາກແຕງ	350000	3.2

	ធម្មារយ៉ង	400000	22.9	យកសុប	300000	2.7
	ិជិកសិរាជា	1750000	100	ແណៈធម្មារអី	500000	4.6
	ធម្មុ	2100000	51.2	ដៃកាសវគិត	300000	2.7
	ីវ	2000000	48.8	ទេីបើនក	750000	6.8
	សំណុំ	4100000	100	ីវ	1300000	11.9
	កំបងីរុកឡើខ	3500000	17.7	ធម្មុ	2906000	26.5
	កំបងីបិនបិវតិនិមោះ	2500000	12.6	សំណុំ	360000	3.3
	ទេីកបីឱយទីរីរី	1800000	9.1	លវម	10966000	100
	លុកដាក់ឲ្យ	12000000	60.6			
	លាយកំបងីទី	19800000	100			
	លវម	28515000				

	ខ័ណ្ឌទានំ	500000	2.3	ទេីកិន	800000	25.4
	ខ័ណ្ឌតែន្ទីរិន	3000000	13.7	ខ័ណ្ឌទានំ	500000	15.9
	ខ័ណ្ឌខ្លួនយ	700000	3.2	ខ័ណ្ឌតែន្ទីរិន	1000000	31.8
	ខ័ណ្ឌការិន	200000	0.9	ខ័ណ្ឌបិវិជ្ជមាណ	500000	15.9
	ខ័ណ្ឌទេីសិទ្ធិ	4300000	19.6	សេយុទ្ធសិ	45000	1.4
	ខ័ណ្ឌលិចចាក	5200000	23.7	ទាយទី	300000	9.5
	ខ័ណ្ឌខំលេខ័ណ្ឌ	2600000	11.8	លវម	3145000	100
	លុយហីខ្លួនមានាយ	1200000	5.5			
	ខ័ណ្ឌធមេរោគ	2300000	10.5			
	ខ័ណ្ឌធមេរោគ	1700000	7.7			
	សេយុទ្ធសិ	52000	0.2			
	ទាយទី	200000	0.9			
	លវម	21952000	100			

លាយកំបងី-លាយទាយទី តាមបទិនុកជិន						
តាមបទិនុកជិន	បាន ខាងមុខ	%	បាន ខាងមុខនូវនឹង	%		
	ធមេរោគ	700000	12.3	ធមេរោគ	500000	11.2
	បំសា	600000	10.5	បំសា	300000	6.7
	បើនកមើនក	500000	8.8	ឯករាជ្យ	150000	3.4
	ធម្មារពាហ៍	300000	5.3	មើនក	300000	6.7
	ទី	2000000	35.1	3 ខាង	150000	3.4
	ភ្នំបាត់	800000	14.0	ធម្មារ	400000	9.0
	តំបន់បានឱ្យ	4900000	86.0	ដៃកាសវគិត	20000	0.4

	ខ្លឹម	400000	7.0	ធមាបខ័រ	15000	0.3
	ដែកសែនតិវ	400000	7.0	ធមាបរោង	60000	1.3
	ធមាបសិរី	800000	14.0	ទូរ	1500000	33.7
	លរោបាយរៀបចំអាជីវិត	5700000	100.0	ឈប់	400000	9.0
				ឱ្យ	420000	9.4
				ទំនាក់ទំនងផ្លូវការ	200000	4.5
				ពិធី	30000	0.7
				លរោបាយ	4445000	100
	ខ្លឹមខ្លឹម	800000	25.3	ខ្លឹមខ្លឹម	4200000	83.5
	ខ្លឹមទាន់	600000	19.0	ខ្លឹមទាន់	100000	2.0
	ខ្លឹមតិច	860000	27.2	ខ្លឹមតិច	400000	8.0
	ខ្លឹមបិវិជ្ជមាណ	200000	6.3	ខ្លឹមបិវិជ្ជមាណ	50000	1.0
	ខ្លឹមតិចបិទ	100000	3.2	ខ្លឹមតិចបិទ	180000	3.6
	សេយដាសិទ្ធិបិទ	100000	3.2	ចាយអ៉ីន្ទុ	100000	2.0
	ខ្លឹមផែនតែង	200000	6.3	លរោបាយ	5030000	100
	ចាយអ៉ីន្ទុ	300000	9.5			
	លរោបាយចាយ	3160000	100			